

Případová studie
pro hospodářsky a sociálně
ohrožené území

FRÝDLANTSKO

prosinec 2025

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

 **Liberecký
kraj**

Obsah

OBSAH.....	2
ÚVOD	3
1. VÝCHODISKA PRO ZPRACOVÁNÍ STUDIE.....	5
1.1. Národní úroveň.....	5
1.2. Regionální úroveň	6
1.3. Místní úroveň.....	7
2. ANALÝZA SLEDOVANÉHO ÚZEMÍ A IDENTIFIKACE PROBLÉMŮ A VÝZEV	8
2.1. Obyvatelstvo a sídelní struktura.....	8
2.2. Ekonomické podmínky	10
2.3. Veřejné služby	12
2.4. Cestovní ruch, sport a kultura	19
2.5. Infrastruktura	22
2.6. Životní prostředí.....	28
2.7. Rozvoj a správa území	31
3. ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNEK ÚZEMÍ.....	34
4. NAVRŽENÉ OBLASTI PRO ROZVOJ FRÝDLANTSKA	37
4.1. Analýza hospodářské výkonnosti HSOÚ podle SRR ČR 2021+	37
5. MÍSTNÍ ŠETŘENÍ V ÚZEMÍ	39
6. ROZVOJOVÉ OBLASTI VYCHÁZEJÍCÍ Z ANALÝZY ÚZEMÍ.....	40
1A Rozvoj pracovních příležitostí a podnikání	42
1B Rozvoj cestovního ruchu, kulturního dědictví a volnočasové infrastruktury	44
1C Kvalitní regionální napojení, dopravní síť a obslužnost území.....	48
2C Rozvoj a údržba vodohospodářské infrastruktury, energetika a sítě	51
1D Dostupnost zdravotních a sociálních služeb	54
2D Rozvoj a udržitelnost vzdělávání	55
3D Příznivé sociální prostředí a bezpečnost obyvatel a majetku	57
1E Dostupné bydlení, zajištění a údržba majetku a zabezpečení služeb	59
2E Chytrá správa území	62
1F Péče o krajinu a zajištění zdravého životního prostředí.....	64
Souhrn klíčových aktivit	67
ZÁVĚR.....	70
SEZNAM ZKRATEK.....	71
SEZNAM INDIKÁTORŮ	72

Úvod

Cílem této případové studie je poukázat na problémy a výzvy pro oblast Frýdlantska, jako hospodářsky a sociálně ohroženého území dle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (dále jen „SRR ČR 2021+“). Zároveň poukazuje na možnosti, které SRR ČR 2021+ a její akční plány nabízejí k rozvoji této oblasti. Níže je zobrazeno území správního obvodu obce s rozšířenou působností Frýdlant (dále jen „ORP Frýdlant“).

Zdroj: Krajský úřad Libereckého kraje

Zdroj: Krajský úřad Libereckého kraje

1. Východiska pro zpracování studie

Vývoj území Frýdlantska probíhá v kontextu s vývojem Libereckého kraje a celé České republiky. Je tedy nezbytné, aby i koncepční dokumenty zabývající se rozvojem tohoto území vycházely z koncepčních dokumentů vyšších územních celků.

1.1. Národní úroveň

ČESKÁ REPUBLIKA 2030

Na národní úrovni je strategickým rámcem dokument Česká republika 2030. Definuje směr, kterým by se rozvoj naší země a společnosti měl vydat v příštích desetiletích. Jeho naplnění by mělo zvýšit kvalitu života v České republice a nasměrovat k rozvoji, který bude udržitelný po sociální, ekonomické i environmentální stránce. Dokument vytváří základní rámec pro ostatní strategické dokumenty na národní, krajské i místní úrovni. Vládou ČR byl schválen v dubnu 2017.

STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+

Hlavním smyslem SRR ČR 2021+ je identifikovat, ve kterých tematických oblastech je potřebný či žádoucí územně specifický přístup. Dále také definovat, jaké (odlišné) intervence by měly být realizovány v odlišných územních kontextech tak, aby byla podporována konkurenceschopnost, snižovány regionální disparity a nalézána řešení podporující udržitelný rozvoj území. Garantem regionálního rozvoje na národní úrovni je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

SRR ČR 2021+ pojmenovává oblasti (témata), kde je potřebný nebo žádoucí územně specifický přístup. Jednotlivá témata se vzájemně prolínají a některá území mohou spadat do více než jednoho tématu. V následující tabulce jsou uvedena témata regionálního rozvoje včetně vztahu k území Libereckého kraje.

Tab. 1: Geografické vymezení témat regionálního rozvoje v SRR ČR 2021+

TÉMA	ČESKÁ REPUBLIKA	LIBERECKÝ KRAJ
Metropolitní území	Praha, Brno, Ostrava a jejich zázemí	---
Aglomerace	Ostatní krajská města + Opava a Chomutov	Aglomerace Liberec-Jablonec nad Nisou
Regionální centra a jejich venkovské zázemí	Sídla s více než 15 tisíci obyvateli a spádovým územím alespoň 30 tisíc obyvatel	Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Turnov
Strukturálně postižené kraje	Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj	---
Hospodářsky a sociálně ohrožená území	Správní obvody ORP definované na základě stanovených indikátorů a správní území obcí zasahujících do bývalých vojenských újezdů	ORP Nový Bor, ORP Frýdlant, ORP Tanvald, ORP Semily a ORP Česká Lípa + správní území obcí zasahujících do bývalého vojenského prostoru Ralsko

Zdroj: SRR ČR 2021+ (po aktualizaci z prosince 2024)

SRR ČR 2021+ vymezuje hospodářsky a sociálně ohrožená území na základě zvolených indikátorů (intenzita bytové výstavby, hrubá míra celkového počtu obyvatel, index stárí, podíl nezaměstnaných osob a intenzita podnikatelské aktivity) sledovaných pro jednotlivá ORP. Nad rámec takto vymezených území správních obvodů ORP jsou do kategorie HSOÚ zařazena i správní území obcí zasahujících do bývalých vojenských újezdů.

POLITIKA ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR

Politika územního rozvoje ČR je nástroj územního plánování pro koordinaci územního rozvoje na celostátní úrovni.

V rámci aktuálně platné Politiky územního rozvoje ČR, po Změně č. 9, je území ORP Frýdlant zařazeno mezi specifické oblasti, ve kterých je nejnaléhavější potřeba řešení problémů z hlediska udržitelného rozvoje území nebo potřeba řešení aktuálních problémů. ORP Frýdlant je řazeno do SOB7 „Specifická oblast Krkonoše-Jizerské hory“, což je oblast s výraznou převahou územních podmínek pro kvalitní životní prostředí nad územními podmínkami pro hospodářský rozvoj a sociální soudržnost, a do SOB9 „Specifické oblasti, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem“. Z pohledu SOB7 je zde potřeba řešit střety aktivit cestovního ruchu s přírodními a krajinnými hodnotami a snížit rostoucí zatížení nejen území, ale i dopravní a technické infrastruktury. V územích SOB9 je potřeba řešit problém sucha nejen z environmentálního pohledu, ale i z technického pohledu zajištění dostatku vody pro zásobování obyvatelstva. Při poslední aktualizaci tohoto dokumentu byla část ORP Frýdlant (bez obcí v jihovýchodní části) zařazena pod dvě nově vzniklé specifické oblasti: SOB10 „Specifická oblast, která vymezuje oblasti nezbytné pro příspěvek ČR k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 z hlediska rozvoje výroby energie z energie slunečního záření“ a SOB11 „Specifická oblast, která vymezuje oblasti nezbytné pro příspěvek ČR k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 z hlediska rozvoje výroby energie z větrné energie“. Tyto specifické oblasti tedy vymezují území s potenciálem pro rozvoj výroby energie z obnovitelných zdrojů energie.

1.2. Regionální úroveň

STRATEGIE ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027

Základním strategickým dokumentem na regionální úrovni je Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027 (dále jen „SRLK 2021–2027“).

V rámci SRLK 2021–2027 vymezuje Liberecký kraj území, která vykazují znaky zaostávání a mají nižší potenciál pro socioekonomický rozvoj, a to na základě 11 indikátorů.

Mezi hospodářsky slabé oblasti v rámci strategických dokumentů Libereckého kraje je Frýdlantsko zařazováno dlouhodobě. Do roku 2013 sem patřilo celé území ORP Frýdlant, od roku 2014 již byly obce Raspenava, Hejnice, Lázně Libverda a Bílý Potok převedeny mezi oblasti s lepšími výsledky ve sledovaných ukazatelích, mezi tzv. hospodářsky podprůměrné oblasti. Stejně tak tomu je i ve SRLK 2021–2027.

DALŠÍ RESORTNÍ DOKUMENTY

Pro jednotlivé tematické oblasti byly využity resortní dokumenty a podklady krajů, jako jsou např. Zásady územního rozvoje Libereckého kraje.

1.3. Místní úroveň

Následující stručná socio-ekonomická analýza byla zpracována formou rešerší již zhotovených dokumentů zabývajících se analyzovaným územím.

Byly využity následující dokumenty:

FRÝDLANTSKO 2030

Dokument obsahuje společné představy o tom, jak by mělo Frýdlantsko vypadat v brzké budoucnosti. Zároveň stanovuje cíle a kroky k jejich naplnění. Dokument byl vytvořen v letech 2017–2018.

STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE MAS FRÝDLANTSKO NA OBDOBÍ 2021-2027

Komunitně vedený místní rozvoj je veden Místními akčními skupinami a je uskutečňován na základě integrovaných a více odvětvových strategií místního rozvoje. Slouží k lepšímu zacílení podpory na potřeby venkovské oblasti a k rozvoji spolupráce místních aktérů.

4. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADŮ SO ORP FRÝDLANT 2024

Územně analytické podklady obcí slouží jako územně plánovací podklad k průběžné správě informací o území, relevantních pro územně plánovací činnost, v databázi v prostředí GIS a jejich vyhodnocení v dokumentaci, která je kompletně aktualizována každé 4 roky. Hlavním smyslem této dokumentace je určit problémy k řešení v územních plánech.

Úřad územního plánování Frýdlant pořídil povinnou aktualizaci územně analytických podkladů obcí k 31. 12. 2024

Dále bylo čerpáno ze zdrojů z Českého statistického úřadu a dalších relevantních dokumentů (např. dokumentů zaměřených na demografii nebo sociální služby).

2. Analýza sledovaného území a identifikace problémů a výzev

GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

ORP Frýdlant se nachází v nejsevernější části Libereckého kraje v tzv. Frýdlantském výběžku. Je ze tří stran uzavřený státní hranicí s Polskem a od Libereckého kraje oddělený horským hřebenem. Na jihu sousedí se správními obvody obcí s rozšířenou působností Liberec, Jablonec nad Nisou a Tanvald.

ORP Frýdlant je rozlohou třetím největším správním obvodem ORP v Libereckém kraji a zaujímá 11,04 % celkové rozlohy kraje.

2.1. Obyvatelstvo a sídelní struktura

OBYVATELSTVO

V zájmovém území ke konci roku 2023 žilo 24 641 obyvatel (5,5 % obyvatel Libereckého kraje). Území má podprůměrnou hustotu zalidnění.

Index stárí (131 obyvatel ve věku 60 let a více na 100 dětí ve věku 0-14 let) a index ekonomického zatížení (58 obyvatel ve věku 0-14 let a 60 a více let na 100 osob ve věku 15-59 let) jsou v podstatě srovnatelné s průměrnou hodnotou za kraj.

Za období 2019-2023 je zaznamenán úbytek obyvatelstva přirozenou měnou (rozdíl mezi počtem živě narozených a počtem zemřelých), kdy došlo k průměrnému poklesu o 65 obyvatel za rok. Na druhé straně vykazuje území kladné migrační saldo (rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých), kdy se za pětileté období zvýšil počet obyvatel díky migraci průměrně o 123 za rok. V roce 2022 došlo k výraznému nárůstu přistěhovalých, což ve větší míře souvisí s uprchlickou krizí z důvodu války na Ukrajině (nárůst o 463 obyvatel). Celkově lze konstatovat, že území obyvatelstvo neztrácí, jelikož je za období 2019-2023 celkový přírůstek průměrně 58 obyvatel za rok. Ve srovnání s krajským průměrem je přírůstek výrazně nižší.

Podle výsledků sčítání obyvatel v roce 2021 se 59,9 % obyvatel přihlásilo k české národnosti. Více než jedna třetina svou národnost neuvedla. Mezi dalšími národnostmi byla nejčastěji uváděna slovenská (1,2 %), romská (0,9 %), polská (0,5 %), německá (0,5 %) a vietnamská (0,5 %). Při srovnání s průměrem kraje byla situace obdobná.

Tab. 2: Základní údaje o obyvatelstvu a obcích

O B E C	P O Č E T O B Y V A T E L	H U S T O T A Z A L I D N Ě N Í	I N D E X S T Á Ř Í	C E L K O V Ý P Ř Í R Ů S T E K	N Á R O D N O S T Č E S K Á
Bílý Potok	708	38,9	112,2	10,7	59,5
Bulovka	927	32,1	92,5	-0,4	50,9
Černousy	312	36,4	170,8	-1,9	54,8
Dětřichov	705	72,5	115,5	-1,4	58,2
Dolní Řasnice	561	43,3	101,0	8,2	55,8
Frýdlant	7 388	233,8	141,1	-3,0	58,5
Habartice	485	87,3	100,0	-1,6	53,6
Hejnice	2 792	72,7	144,8	7,3	54,1
Heřmanice	280	37,4	110,4	11,4	57,5
Horní Řasnice	242	12,7	135,1	9,9	57,4
Jindřichovice p. S.	604	31,6	133,3	-14,6	56,6
Krásný Les	481	35,7	125,4	6,2	51,1
Kunratice	350	28,2	136,8	-7,4	60,9
Lázně Libverda	549	41,4	113,8	44,8	53,2
Nové Město p. S.	3 757	129,9	128,3	5,7	51,3
Pertoltice	301	29,6	126,5	10,0	51,2
Raspenava	2 849	69,0	128,9	1,1	55,1
Višňová	1 350	44,6	146,4	0,6	54,5
území celkem	24 641	70,5	131,4	2,4	59,9
Liberecký kraj	450 728	142,5	131,3	5,9	60,5

Vysvětlivky:

Počet obyvatel – počet obyvatel v obci k 1. 1. 2024

Hustota zalidnění – počet obyvatel na 1 km² k 1. 1. 2024

Index stáří – počet obyvatel ve věku 60 let a více na 100 dětí ve věku 0-14 let v roce 2023

Celkový přírůstek – přírůstek (úbytek) počtu obyvatel přirozenou měnou a migrací přepočtený na 1 000 obyvatel za období 2019-2023

Národnost česká – podíl obyvatel, kteří uvedli dle SLDB 2021 národnost českou (v %)

Zdroj: ČSÚ

SÍDELNÍ STRUKTURA

Nejlidnatějším městem je Frýdlant. Kromě něj se na území nachází ještě další 3 města – Hejnice, Nové Město pod Smrkem a Raspenava. Celkem je na území 18 obcí, z nichž žádná, kromě zmíněných měst a obce Višňová (která je však tvořena 9 místními částmi), nepřesahuje 1 000 obyvatel. Nejmenší obcí je Horní Řasnice.

Přirozeným obslužným střediskem jsou města Frýdlant, Hejnice a Nové Město pod Smrkem. Dále pak města Liberec a Jablonec nad Nisou.

OBYVATELSTVO A SÍDELNÍ STRUKTURA – SOUHRN

✗ nízký přírůstek počtu obyvatel ve srovnání s průměrem kraje

2.2. Ekonomické podmínky

Na hospodářství měl negativní dopady zejména vývoj po roce 1989 (likvidace tradičních průmyslových odvětví, změny vlastnictví) a ekonomická krize po roce 2008. Nedostatečné dopravní napojení do zbytku Libereckého kraje a dopravní dostupnost sledovaného území, která je silně ovlivněna klimatickými podmínkami (zejména v zimě), lze brát jako bariéru pro průmysl a podnikání.

Mezi největší zaměstnavatele (více než 100 zaměstnanců) v území patří:

- CiS systems s.r.o. – výroba elektrických a elektronických zařízení pro motorová vozidla (Nové Město pod Smrkem, Hejnice),
- KS KUTÍLEK s.r.o. – silniční nákladní doprava (Hejmanice),
- Město Frýdlant,
- LÁZNĚ LIBVERDA, a.s. – ústavní zdravotní péče (Lázně Libverda),
- NOVUS Česko s.r.o. – výroba kovodělných výrobků (Raspenava),
- W. Wülfing CZ s.r.o. – výroba konfekčních textilních výrobků, kromě oděvů (Dětřichov),
- Základní škola, Základní umělecká škola a Mateřská škola, Frýdlant,
- Střední škola hospodářská a lesnická, Frýdlant.

PRŮMYSL

V oblasti nejsou žádné velké průmyslové areály, nacházejí se zde pouze menší provozovny a drobná výroba. Menší průmyslová zóna se nachází pouze ve Frýdlantu.

Průmyslová výroba je v regionu převážně zaměřena na produkci komponent pro automobilový průmysl.

V menších obcích se nalézají průmyslové a zemědělské areály, z nichž řada je v současnosti nevyužívaná (tzv. brownfieldy).

ZEMĚDĚLSTVÍ

Tradičním typem zemědělství na Frýdlantsku je pastevectví, které se v podobě extenzivní živočišné výroby (chovu skotu a ovcí) uplatňuje dodnes. V zemědělské činnosti převažuje orientace na výrobu s nízkou přidanou hodnotou. Území je vhodné pro rozvoj ekologického zemědělství a agroturistiky.

Většina lesů je ve vlastnictví státu, měst a obcí. Hospodaření v lesích probíhá na základě smluv s vlastníky lesů. Hospodaření s lesy je v oblasti Jizerských hor klíčové pro regulaci negativních dopadů povodní.

Podíl zemědělské půdy z celkové rozlohy je 44,9 % a odpovídá průměru Libereckého kraje.

PODNIKÁNÍ

Na přelomu tisíciletí působily v oblasti firmy orientované na automobilový průmysl. Vlivem hospodářské stagnace po roce 2008, nevyhovujících možností dopravy do území, vlivem konkurence průmyslových zón v Liberci a dalším nepříznivým podmínkám je patrný přesun těchto firem do vnitrozemí.

Intenzita podnikatelské aktivity (počet ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel) dosahuje 105,7 a je tedy výrazně pod průměrem kraje (133).

Tab. 3: Základní ekonomické údaje

OBEC	PODNIKA- TELSKÁ AKTIVITA	VYJÍŽDKA ZA PRACÍ	NEZAMĚST- NANOST	PRIMÉR	SEKUNDÉR
Bílý Potok	121,5	56,6	4,92	16,3	45,3
Bulovka	102,5	55,9	11,51	17,9	46,3
Černousy	112,2	53,3	10,44	20,0	28,6
Dětřichov	100,7	61,2	6,41	9,9	43,7
Dolní Řasnice	115,9	66,2	10,50	27,7	35,4
Frýdlant	109,0	43,7	6,92	7,6	39,0
Habartice	88,7	66,4	8,56	9,3	44,2
Hejnice	111,0	51,7	6,27	13,2	32,3
Heřmanice	139,3	63,1	2,79	17,9	41,0
Horní Řasnice	124,0	62,3	4,52	33,3	20,0
Jindřichovice p. S.	147,4	37,5	7,80	22,5	27,0
Krásný Les	110,2	67,7	6,23	28,3	32,1
Kunratice	111,4	62,8	6,05	35,9	20,5
Lázně Libverda	109,3	46,2	7,44	8,3	25,0
Nové Město p. S.	86,0	51,2	8,87	8,7	40,9
Pertoltice	96,3	59,6	5,79	20,7	34,5
Raspenava	111,6	49,6	7,01	9,4	48,4
Višňová	84,4	55,6	5,08	14,0	40,4
území celkem	105,7	50,8	7,20	12,3	38,7
Liberecký kraj	133,0	39,7	4,50	6,0	31,7

Vysvětlivky:

Podnikatelská aktivita – počet ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou na 1 000 obyvatel v roce 2023

Vyjíždka za prací – podíl vyjíždějících z obce za prací na celkovém počtu zaměstnaných osob – dle SLDB 2021 (v %)

Nezaměstnanost – podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel v roce 2024 (v %)

Primér – podíl priméru (zemědělství, lesnictví a rybářství) na celk. počtu subjektů se zjištěnou aktivitou v r. 2023 (v %)

Sekundér – podíl sekundéru (těžba a průmysl celkem, stavebnictví) na celkovém počtu subjektů se zjištěnou aktivitou v roce 2023 (v %)

Zdroj: ČSÚ

ZAMĚSTNANOST

Ve sledovaném území byl v roce 2024 podíl nezaměstnaných osob vyšší (7,2 %) než v celém kraji (4,5 %). Zároveň zde byl vyšší počet uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo (14,7 osob oproti 2,6 osob v kraji), což může vést ke zvýšené mobilitě za prací. Ta je navíc komplikována horším dopravním napojením vůči hlavním ekonomickým centrům v kraji.

Dle dat SLDB 2021 za prací vyjíždělo z obce svého bydliště 5 991 pracujících, což představuje přes 50 % všech zaměstnaných, a to zejména do Liberce a Jablonce nad Nisou. Naopak do obcí ve sledovaném území dojíždělo 2 748 osob. Nejvíce obyvatel vyjíždělo z obcí Krásný Les a Heřmanice. Naopak nejméně z Jindřichovic pod Smrkem a Frýdlantu.

ORP Frýdlant má nadprůměrné zastoupení ekonomických subjektů v primárním a sekundárním sektoru ve srovnání s průměrem kraje.

EKONOMICKÉ PODMÍNKY – SOUHRN

✓ vhodné podmínky pro zemědělství (ekologické a jiné formy zemědělství)	✗ nízká míra podnikatelské aktivity
	✗ dlouhodobý nedostatek pracovních příležitostí v území
	✗ vysoký podíl nezaměstnaných osob
	✗ vysoká vyjížďka do zaměstnání
	✗ zhoršená dostupnost limitující rozvoj výrobních a podnikatelských aktivit

2.3. Veřejné služby

ZDRAVOTNICTVÍ

Na území je dle Národního registru poskytovatelů zdravotních služeb¹ 45 poskytovatelů služeb, z toho se například jedná o:

- 13 míst poskytování v oboru všeobecné praktické lékařství v obcích Višňová, Frýdlant, Hejnice, Raspenava, Nové Město pod Smrkem, Lázně Libverda,
- 2 místa poskytování v oboru praktické lékařství pro děti a dorost v obcích Frýdlant, Nové Město pod Smrkem,
- 11 míst poskytování v oboru zubní lékařství v obcích Hejnice, Frýdlant, Nové Město pod Smrkem, Raspenava,
- 1 místo poskytování v oboru gynekologie v Hejnicích,
- 2 místa poskytování v oboru chirurgie ve Frýdlantu,
- 1 místo poskytování v oboru ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí ve Frýdlantu,
- 1 místo poskytování v oboru rehabilitační a fyzikální medicína ve Frýdlantu,
- 1 místo poskytování v oboru psychiatrie ve Frýdlantu.

¹ <https://nrpzs.uzis.cz/index.php?pg=vyhledavani-poskytovatele>

Dle Nařízení vlády č. 307/2012 Sb., o místní a časové dostupnosti zdravotních služeb je stanovena místní dostupnost primární péče, včetně lékařské služby, do 35 minut. Z analýzy provedené Všeobecnou zdravotní pojišťovnou² je v území místní dostupnost zdravotních služeb zajištěna, avšak lékařské ordinace nejsou ve všech obcích. Podle osobních jednání se starosty je tento stav vnímán jako jeden z významných problémů. Obce mají potíže s hledáním nových zubařů, dětských lékařů nebo praktiků. V ordinacích převládají lékaři v důchodovém věku, což zvyšuje riziko jejich uzavření. Z tohoto důvodu se obce v regionu zapojily do společné iniciativy zaměřené na získání nových lékařů, jejíž součástí je vytvoření náborového plakátu a nabídka pronájmu ordinace i bytu za symbolickou cenu. Některé obce navíc nabízejí pro své obyvatele, zejména seniory či osoby s omezenou mobilitou, odvoz do zdravotnických zařízení.

Jediným zařízením poskytujícím lůžkovou zdravotní péči je Krajská nemocnice Liberec, a. s. – Nemocnice Frýdlant, která však nepokrývá veškeré oblasti zdravotní péče (např. dětská pohotovost je dostupná pouze v Liberci). Nemocnice byla od roku 2013 vlastněna soukromou společností a od poloviny roku 2019 je součástí Krajské nemocnice Liberec. Její zachování ve Frýdlantském výběžku zaručuje dostupnost péče s potenciálem dalšího rozvoje v rámci poskytování zdravotních služeb v kraji. Odbornou péči, kterou Nemocnice Frýdlant neposkytuje, obyvatelé nejčastěji vyhledávají v Liberci nebo v Jablonci nad Nisou.

V území působí společnost Lázně Libverda, a.s., která se specializuje nejen na lázeňskou léčbu pohybového aparátu, diabetu, kardiovaskulárních, onkologických a neurologických onemocnění, ale nabízí také volnočasové aktivity, například wellness pobyty.

Ve Frýdlantu je výjezdová základna Zdravotnické záchranné služby Libereckého kraje, která zajišťuje přednemocniční neodkladnou péči. Ze strany obcí je její fungování vnímáno velmi pozitivně.

SOCIÁLNÍ OBLAST

Na území ORP Frýdlant poskytuje své služby cca 50 poskytovatelů v sociálních službách zařazených do Základní sítě sociálních služeb Libereckého kraje³.

Na území jsou dle Registru poskytovatelů sociálních služeb v ambulantní a pobytové formě poskytovány⁴ například tyto služby:

- 2 domovy pro seniory a 1 domov se zvláštním režimem v obcích Frýdlant, Jindřichovice pod Smrkem,
- 1 domov pro osoby se zdravotním postižením v Raspenavě,
- 4 pečovatelské služby,
- 2 nízkoprahová zařízení pro děti a mládež,
- 1 sociálně terapeutická dílna v Raspenavě.

Dále v území poskytují své služby poskytovatelé terénní formou, např. sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, dluhové poradenství, osobní asistence, terénní programy (i pro cílovou skupinu uživatelé návykových látek), sociální rehabilitace a centrum duševního zdraví.

Sociální služby na Frýdlantsku jsou financované vícezdrojově, tj. z prostředků dotace na sociální služby z prostředků MPSV, prostřednictvím dotace Libereckého kraje na sociální služby a prostřednictvím dotačního programu od Mikroregionu Frýdlantsko. Program mikroregionu podporuje poskytovatele služeb zapojené do komunitního plánování, kteří nabízejí široké spektrum služeb, včetně terénní sociální práce.

Dle 2. Komunitního plánu sociálních služeb Mikroregionu Frýdlantsko na období 2020–2025 je na území nedostatečná kapacita odlehčovací služby, služby pro osoby s duševním onemocněním nebo aktivizační

² <https://www.vzp.cz/poskytovatele/dostupnost-zdravotni-pece/tvorba-site-poskytovatelu-zdravotnich-sluzeb-primarni-pece>

³ zdroj závěrečné zprávy poskytovatelů sociálních služeb pro rok 2024

⁴ <https://www.mpsv.cz/registr-poskytovatelu-sluzeb>

služby pro rodiny s dětmi. Nadále je patrná potřebnost dluhového poradenství. S ohledem na stárnoucí populaci je nutné zajistit sociální služby pro cílovou skupinu seniorů.

Index sociálního vyloučení je společně s ORP Tanvald nejvyšší v kraji. Hodnoty mezi 12–30 body značí, že sociální vyloučení je zásadní problém, který má dopad na celkový rozvoj regionu. Těchto výrazných hodnot dosahuje podle indexu polovina obcí na území ORP Frýdlant (Nové Město pod Smrkem, Bulovka, Frýdlant, Raspenava, Černousy, Horní Řasnice, Hejnice, Jindřichovice pod Smrkem).

Tab. 4: Základní údaje o sociální oblasti

OBEC	OSOBY V EXEKUCI	SOCIÁLNÍ VYLOUČENÍ	PŘÍSPĚVEK NA BYDLENÍ
Bílý Potok	7,7	5	4,2
Bulovka	19,0	20	11,4
Černousy	19,8	15	9,3
Dětřichov	8,4	9	6,8
Dolní Řasnice	11,0	9	8,4
Frýdlant	8,7	19	9,9
Habartice	5,7	5	4,1
Hejnice	7,8	12	8,9
Heřmanice	4,6	1	3,2
Horní Řasnice	14,5	13	5,9
Jindřichovice p. S.	11,0	12	8,3
Krásný Les	8,9	1	2,4
Kunratice	7,9	4	4,5
Lázně Libverda	12,0	10	13,7
Nové Město p. S.	13,6	24	13,5
Pertoltice	14,4	11	4,4
Raspenava	8,5	16	7,0
Višňová	7,3	6	5,6
území celkem	9,8	15	-
Liberecký kraj	7,2	10	-

Vysvětlivky:

Osoby v exekuci – podíl osob v exekuci v roce 2024 (v %)

Sociální vyloučení – index sociálního vyloučení v roce 2023

Příspěvek na bydlení – podíl domácností s příspěvkem na bydlení v roce 2023 (v %)

„-“ – data nejsou k dispozici

Zdroj: Exekutorská komora ČR, Agentura pro sociál. začleňování, Úřad práce ČR

Na území Frýdlantska byly zmapovány dle interní databáze KÚ LK sociálně vyloučené lokality v obcích Bulovka, Dětrichov, Frýdlant, Jindřichovice pod Smrkem, Nové Město pod Smrkem a Višňová. Jako značné riziko je vyhodnoceno, že se tyto lokality mohou nekontrolovatelně dále tvořit v souvislosti se změnami vlastnictví nemovitostí, nízkou nabídkou pracovních příležitostí a generační nezaměstnaností vázanou především na skupiny s nízkou úrovní vzdělání a národnostní menšiny.

S Agenturou pro sociální začleňování (MMR ČR) celkově spolupracují dvě obce z území (Frýdlant a Nové Město pod Smrkem). Posláním Agentury je, ve spolupráci s lokálními partnery, vytvářet komplexní programy integrace. V rámci daného pak připravit vhodné prostředí pro efektivní čerpání finančních prostředků z EU v této oblasti.

Podle Strategie sociálního začleňování je v ORP Frýdlant a ORP Tanvald nejvyšší počet příjemců příspěvku na bydlení vzhledem k počtu obyvatel v Libereckém kraji. Nejvyšší počet v rámci ORP Frýdlant byl zaznamenán v Lázních Libverda a Novém Městě pod Smrkem.

Podíl osob s exekucí ve sledovaném území (9,8 %) byl nad průměrem kraje (7,2 %).

VZDĚLANOST A VZDĚLÁVÁNÍ

Dlouhodobým problémem Frýdlantska je nízká úroveň vzdělanosti obyvatel. Tato situace negativně ovlivňuje zaměstnanost a sociální charakteristiky území. Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním je na Frýdlantsku o polovinu nižší než v Libereckém kraji. Nepříznivá vzdělanostní struktura je způsobena zejména venkovským charakterem oblasti a výrazně periferní polohou, která je dodnes výrazným handicapem oblasti.

Dalším specifickým problémem je zvyšování podílu dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí, tedy z prostředí, které je dostatečně nemotivuje ke vzdělání. Komunikaci a síťování škol a inkluzivní vzdělávání dlouhodobě podporuje MAS Frýdlantsko. MAS Frýdlantsko od 1. 1. 2025 realizuje v rámci OP JAK projekt, který se zaměřuje na podporu aktivit pro romské děti a žáky.

Většina obcí na Frýdlantsku je zřizovatelem mateřské školy a prvního stupně základní školy. Úplné základní školy jsou pouze v obcích Frýdlant, Hejnice, Nové Město pod Smrkem, Raspenava a Lázně Libverda. Základní umělecké školy se nacházejí ve Frýdlantu a Novém Městě pod Smrkem. Školní budovy jsou v různém technickém stavu – některé již prošly rekonstrukcí, jiné na ni teprve čekají, a u některých je plánována výměna zdroje vytápění.

Menší obce trápí nízký počet žáků. Jedním z důvodů je skutečnost, že děti navštěvují školy ve větších obcích či městech, často kvůli blízkosti zaměstnání jejich rodičů.

Střední školy lze nalézt ve Frýdlantu a v Hejnicích. Ve Frýdlantu působí Střední škola hospodářská a lesnická (+ odloučené pracoviště v Hejnicích) a Gymnázium. Od září 2021 nově zahájila v Hejnicích činnost Střední škola pedagogická a sociálně právní a Střední zdravotnická škola Jana Blahoslava, zřizovaná Jednotou bratrskou.

Dnes jsou školy dobře vybavené, například interaktivními tabulemi. Jejich plné využití však může být omezené kvůli nízké technologické gramotnosti části pedagogického sboru.

S ohledem na projednávanou změnu financování nepedagogických pracovníků, kdy by jejich platy nově měly být hrazeny z rozpočtů zřizovatelů škol – tedy obcí a krajů – upozorňují obce na to, že budou nuceny tyto výdaje dofinancovávat ze svých rezerv, což však není dlouhodobě udržitelné.

Chybí zázemí a nabídka programů pro celoživotní vzdělávání a rozšiřování a změny kvalifikací.

Tab. 5: Základní údaje o školství

OBEC	VZDĚLANOST		POČET ŠKOL			
	ZŠ	VŠ	MŠ	ZŠ	GYMNÁZIUM	ZUŠ
Bílý Potok	18,77	6,32	1	1	0	0
Bulovka	23,15	4,89	1	1	0	0
Černousy	18,68	3,89	0	0	0	0
Dětrichov	18,04	3,61	1	1	0	0
Dolní Řasnice	21,75	5,38	1	1	0	0
Frýdlant	14,96	8,78	1	2	1	1
Habartice	16,05	3,68	1	1	0	0
Hejnice	14,33	7,08	1	1	0	0
Heřmanice	11,69	7,79	0	0	0	0
Horní Řasnice	22,77	6,44	0	0	0	0
Jindřichovice p. S.	24,85	8,42	1	1	0	0
Krásný Les	17,51	6,90	1	1	0	0
Kunratice	15,44	2,68	1	1 ⁵	0	0
Lázně Libverda	16,44	7,01	1	1	0	0
Nové Město p. S.	19,88	5,50	1	1	0	1
Pertoltice	14,10	3,85	0	0	0	0
Raspenava	16,91	6,06	1	1	0	0
Višňová	16,36	5,88	1	1	0	0
území celkem	17,01	6,76	14	15	1	2
Liberecký kraj	13,71	13,21	237	204	13	22

Vysvětlivky:

Vzdělanost – ZŠ – podíl obyvatelstva se základní školou vč. neukončeného studia dle SLDB 2021 (v %)

Vzdělanost – VŠ – podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním dle SLDB 2021 (v %)

Počet škol – MŠ – počet mateřských škol v roce 2024

Počet škol – ZŠ – počet základních škol v roce 2024. Tučně vyznačená hodnota signalizuje, že daná základní škola zahrnuje první i druhý stupeň.

Počet škol – Gymnázium – počet gymnázií v roce 2024

Počet škol – ZUŠ – počet základních uměleckých škol v roce 2024

Zdroj: ČSÚ, MŠMT ČR

⁵ Od 1. září 2024 je provoz základní školy přerušen.

BEZPEČNOST A KRIMINALITA

Bezpečnost obyvatel zajišťuje Policie České republiky prostřednictvím svých služeben (Frýdlant, Hejnice, Nové Město pod Smrkem). Ve Frýdlantu působí také Městská policie Frýdlant (v rámci projektu jsou k policii přidružení asistenti prevence kriminality). Ze strany obcí je působnost bezpečnostních složek vnímána jako nedostatečná, zejména v oblasti hlídkové služby. Problematické je především nedostatečné personální obsazení a rozsáhlé území, které je obsluhováno jednou služebnou.

V některých příhraničních obcích, zejména na severu území, je kriminalita vyšší, a to zejména v důsledku příhraniční polohy. S tím souvisejí častější případy krádeží automobilů, vloupání do obytných prostor a nelegálního dovozu, výroby či distribuce drog. Přestože tyto faktory ovlivňují bezpečnost v regionu, index kriminality (počet zjištěných skutků na 10 000 obyvatel) zde dosahuje hodnoty 140, což je stále pod průměrem Libereckého kraje (152,5).

Tab. 6: Základní údaje o bezpečnosti

OBEC	INDEX KRIMINALITY	OBEC	INDEX KRIMINALITY
Bílý Potok	141,2	Jindřichovice p. S.	99,3
Bulovka	248,1	Krásný Les	145,5
Černousy	288,5	Kunratice	200,0
Dětřichov	156,0	Lázně Libverda	145,7
Dolní Řasnice	107,0	Nové Město p. S.	101,1
Frýdlant	150,2	Pertoltice	199,3
Habartice	164,9	Raspenava	136,9
Hejnice	132,5	Višňová	81,5
Heřmanice	178,6	území celkem	140,0
Horní Řasnice	124,0	Liberecký kraj	152,5

Vysvětlivky:

Index kriminality – počet zjištěných skutků v roce 2023 přepočtený na 10 000 obyvatel

Zdroj: Policie ČR

Jedním z problémů v oblasti bezpečnosti je časté překračování rychlosti v obcích, což ohrožuje nejen chodce, ale i ostatní účastníky silničního provozu.

Požární ochranu zajišťuje jednotka Hasičského záchranného sboru Raspenava a zásahové jednotky Sboru dobrovolných hasičů. Ty se kromě vlastní činnosti v integrovaném záchranném systému podílejí na práci s dětmi a mládeží a patří k nejaktivnějším skupinám obyvatel i v menších obcích. Vybavení jednotek závisí na možnostech obcí, zejména po povodni 2010 a 2013 je mu věnována zvýšená pozornost.

BYDLENÍ A OBČANSKÁ VYBAVENOST

Veřejný bytový fond spravují města a obce, případně jejich příspěvkové organizace. Finanční prostředky z nájemného jsou často nedostačující. Budovy se nacházejí v různém technickém stavu – některé již prošly rekonstrukcí, jiné na ni teprve čekají. Vlastníci veřejného bytového fondu průběžně provádějí jeho rekonstrukce. Většina bytů v obecním vlastnictví je dlouhodobě obsazena.

Větší zastoupení bytových domů na celkovém počtu všech domů je ve Frýdlantu (11,9 %), Lázních Libverda (10,6 %) a Hejnicích (10,5 %). V celém území jinak převládají rodinné domy. Trvale neobydlené domy jsou

často využívané jako druhé a přechodné bydlení. To může mít následný vliv na infrastrukturu a služby v území.

Intenzita bytové výstavby (počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel) v letech 2019–2023 je podprůměrná ve srovnání s průměrem kraje.

Město Frýdlant by mělo do konce roku 2025 zřídit Kontaktní místo pro bydlení (viz zákon č. 175/2025 Sb., o podpoře bydlení).

Tab. 7: Základní údaje o bydlení

OBEC	INTENZITA BYTOVÉ VÝSTAVBY	PODÍL RODINNÝCH DOMŮ	PODÍL TRVALE OBYDLENÝCH DOMŮ
Bílý Potok	1,15	92,92	65,84
Bulovka	0,85	92,00	89,64
Černousy	0,63	91,36	81,00
Dětřichov	1,13	92,74	88,61
Dolní Řasnice	0,36	94,08	83,06
Frýdlant	1,10	85,41	90,21
Habartice	0,41	94,24	86,34
Hejnice	1,31	87,25	82,34
Heřmanice	6,61	97,94	90,65
Horní Řasnice	0,00	88,00	79,79
Jindřichovice p. S.	1,60	89,07	81,33
Krásný Les	2,09	95,45	81,99
Kunratice	1,68	92,38	85,37
Lázně Libverda	1,25	87,23	71,21
Nové Město p. S.	0,86	88,20	83,30
Pertoltice	2,70	91,46	79,61
Raspenava	1,76	92,12	89,43
Višňová	1,93	92,88	78,35
území celkem	1,28	89,54	84,48
Liberecký kraj	2,12	84,95	80,74

Vysvětlivky:

Intenzita bytové výstavby – počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel za období 2019-2023

Podíl rodinných domů – podíl rodinných domů na celkovém počtu obydlených domů dle SLDB 2021 (v %)

Podíl trvale obydlených domů – podíl trvale obydlených domů na celkovém počtu domů dle SLDB 2021 (v %)

Zdroj: ČSÚ

Veřejná prostranství obcí a měst vyžadují stálou údržbu a opravy (např. výsadba zeleně, cestičky, parkoviště, náměstí). V některých případech je stav veřejného prostranství nevyhovující, kdy je nutná kompletní rekonstrukce.

Největší škálu služeb nabízí město Frýdlant, např.: supermarkety, kino apod. Dalšími menšími centry občanského vybavení jsou Nové Město pod Smrkem, Hejnice a Raspenava. V každé obci je možnost nákupu základního sortimentu zboží, zejména potravin. Dle Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Frýdlantsko 2021–2027 je na tomto území zhoršená dostupnost základních služeb, které zároveň postupně ubývají.

VEŘEJNÉ SLUŽBY – SOUHRN

✓ dostupnost středních škol (Frýdlant, Hejnice)	✗ nižší dostupnost zdravotních služeb a nedostatek lékařů (zubaři, praktičtí lékaři)
✓ lázeňské zařízení	✗ chybějící sociální služby
	✗ existence sociálně vyloučených lokalit
	✗ vysoký podíl osob ohrožených sociálním vyloučením
	✗ nízká vzdělanost obyvatel
	✗ riziko uzavírání ZŠ z důvodu nízkého počtu žáků
	✗ nedostatečné znalosti pedagogů v oblasti využití moderních technologií ve výuce
	✗ nejasné financování nepedagogických pracovníků
	✗ nedostatečné personální obsazení a rozsáhlé území, které je obsluhováno jednou služebnou Policie ČR
	✗ zvýšená kriminalita v příhraničních oblastech s Polskem
	✗ nízká intenzita bytové výstavby
	✗ nevyhovující stav veřejných prostranství a objektů v majetku obcí
	✗ horší dostupnost základních služeb

2.4. Cestovní ruch, sport a kultura

Frýdlantsko je zařazeno do turistického regionu Jizerské hory. Území tvoří cenné přírodní lokality se zachovalými lesními i nelesními ekosystémy (CHKO Jizerské hory, Jizerskohorské bučiny, Meandry Smědé).

Velkým potenciálem pro cestovní ruch je hlavně čisté a kvalitní životní prostředí. Frýdlantsko je zajímavým výletním cílem jak z hlediska historických a kulturních památek, tak i svými přírodními krásami ideálními pro sportovní využití. Národní přírodní rezervace Jizerskohorské bučiny byla v roce 2021 vyhlášena světovým dědictvím UNESCO.

Turistická informační centra jsou v pěti obcích (Frýdlant, Lázně Libverda, Hejnice, Raspenava a Bílý Potok).

Nejvíce ubytovacích zařízení je lokalizováno v obcích Lázně Libverda a Hejnice⁶. Nejvyšší počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních byl zaznamenán v Lázních Libverda, kde je ale situace specifická díky existenci lázní. Vysokou návštěvnost mají zejména obce zasahující do Jizerských hor.

Tab. 8: Základní údaje o hromadných ubytovacích zařízeních

O B E C	P O Č E T Z A Ř Í Z E N Í	P O Č E T L Ů Ž E K	N Á V Š T Ě V N O S T	P O Č E T P Ř E N O C O V Á N Í
Bílý Potok	7	497	4 430	4,4
Bulovka	1	i.d.	i.d.	i.d.
Černousy	1	i.d.	i.d.	i.d.
Dětrichov	0	0	0	0
Dolní Řasnice	0	0	0	0
Frýdlant	6	232	4 647	2,7
Habartice	0	0	0	0
Hejnice	8	386	11 673	2,4
Heřmanice	0	0	0	0
Horní Řasnice	0	0	0	0
Jindřichovice p. S.	1	i.d.	i.d.	i.d.
Krásný Les	0	0	0	0
Kunratice	0	0	0	0
Lázně Libverda	9	744	17 388	6,4
Nové Město p. S.	5	401	9 077	2,9
Pertoltice	0	0	0	0
Raspenava	5	232	4 639	2,6
Višňová	0	0	0	0
území celkem	43	848	52 881	4
Liberecký kraj	949	45 088	1 154 930	2,9

Vysvětlivky:

Hromadné ubytovací zařízení – zařízení s minimálně 5 pokoji nebo 10 lůžky sloužící pro potřeby cestovního ruchu

Počet zařízení – počet hromadných ubytovacích zařízení v roce 2023

Počet lůžek – počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních v roce 2023

Návštěvnost – počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v roce 2023

Počet přenocování – průměrný počet přenocování (počet nocí) v roce 2023

i.d. – individuální (důvěrný) údaj

Zdroj: ČSÚ

⁶ Český statistický úřad monitoruje pouze hromadná ubytovací zařízení, která mají minimálně 5 pokojů nebo 10 lůžek. Menší ubytovací zařízení nejsou do této statistiky zahrnuta, což však neznamená, že se v území nevyskytují.

Nedostatečná je infrastruktura pro stravování a ubytování. U turistických míst je třeba řešit parkovací místa a chybí odstavné parkoviště a kyvadlová doprava do Jizerských hor. V oblasti chybí ucelená koncepce cestovního ruchu a s tím související propagace a medializace oblasti. Cestovní ruch se tak soustředí do určitých oblastí nerovnoměrně po území. Služby v cestovním ruchu jsou až na výjimky spíše na nižší úrovni, chybí spolupráce poskytovatelů, jazyková vybavenost personálu apod.

V turisticky atraktivních lokalitách, jako jsou Jizerské hory a Jizerskohorské bučiny, je vhodné propojit návštěvníky s environmentálním vzděláváním, které je povede k šetrnému chování v přírodě.

Zámecký statek ve Frýdlantu je v plánu v budoucnu proměnit v multifunkční areál, který nabídne v území chybějící ubytování, gastronomii nebo nabídku s regionálními výrobky. Aktuálně statek využívá Střední škola hospodářská a lesnická, která se bude stěhovat do nových prostor.

KULTURA A PAMÁTKY

Na Frýdlantsku se nacházejí především památky, kulturní domy, víceúčelové budovy, kina a další objekty sloužící kulturním aktivitám. Podle vyjádření obcí jsou některé kulturní domy ve stavu, který vyžaduje rekonstrukci.

Na území se vyskytuje 142 nemovitých kulturních památek a jedna památková zóna (historické jádro Frýdlantu se Státním hradem a zámek Frýdlant). Jsou tu zde dvě národní kulturní památky (zámek Frýdlant a poutní kostel Navštívení Panny Marie v Hejnicích). Na Frýdlantsku se dochovaly typické objekty tradiční venkovské architektury – tzv. podstávkové domy (tento typ architektury je patrný i v sousedním Polsku a Sasku).

Zároveň zde funguje rozsáhlá síť muzeí, část je provozovaná soukromými vlastníky. Dále zde najdeme galerie a výstavní síně, převážně zřizované městy. O některé památky (kostely, drobné památky v krajině) pečují místní občanské iniciativy. Některé památky jsou ve špatném stavu (např. kostely ve vlastnictví obcí).

V obci Kunratice se nachází historický selský dvůr, který obec chce revitalizovat. V rámci přeměny by na jeho místě měl vzniknout obecní dům, víceúčelová hala, stravovací zázemí, park se zahradou nebo nová hasičská zbrojnice.

Jednotlivé obce pro své obyvatele pořádají různé kulturní akce (např. Valdštejnské slavnosti ve Frýdlantě, Jamparáda v Kunraticích nebo dřevosochání v Heřmanicích).

SPORT A VOLNÝ ČAS

Celý správní obvod je protkán značenými turistickými cestami a cyklostezkami, které překračují i přes hranice a pokračují na území Polska, a další infrastrukturou pro sport (horolezectví, singltrek, inline dráha, koupaliště v Novém Městě pod Smrkem, Heřmanický turistický okruh – dřevěné sochy, relaxace – lázně atd.). V blízkém příhraničí se navíc nacházejí další atraktivity (např. zaplavené povrchové doly v Olbersdorfu a Berzdorferu nebo přehrada Witka).

V letní sezóně jsou velkým lákadlem Jizerské hory. Oblast je hojně využívána jak pro cyklovýlety, tak pro pěší turistiku. V zimním období je především oblast Jizerských hor oblíbeným cílem milovníků zimních sportů, kteří zde využívají upravované běžecké stopy Jizerské magistrály. Pro sjezdové lyžování zde nejsou vhodné podmínky (z hlediska ochrany přírody i geomorfologie a klimatu). Sjezdové lyžování je dostupné v Polsku v areálu Stog Izerski.

Turistickým lákadlem je Singltrek pod Smrkem, který nabízí cyklistům síť značených stezek. Nástupní místa včetně zázemí (servis, občerstvení) se nacházejí v Novém Městě pod Smrkem a v Lázních Libverda.

Připravuje se cyklostezka „Heřmanička“, která povede přes Heřmanice, Dětrichov, Frýdlant a Kunratice. Dále se plánuje vybudování stezky ve Višňové na Pohanské kameny ve spolupráci s polskou stranou.

Téměř všechny obce mají na svém území veřejná zařízení pro sport (hřiště), a to v různém stavu, a často vyžadují nutné opravy či rekonstrukce. Ve větších obcích je lepší nabídka veřejných zařízení pro sport. V menších obcích se nachází pouze fotbalové, případně multifunkční hřiště. Téměř každá obec má dětské hřiště, o které se průběžně stará (např. opravy mobiliáře).

Široká základna sportovních a dalších spolků a s tím související bohatý komunitní život může být brzděn nedostatečnou sportovní infrastrukturou (opravy, rekonstrukce, ...).

CESTOVNÍ RUCH, SPORT A KULTURA – SOUHRN

✓ bohaté přírodní prostředí a kulturní a historické dědictví	✗ nedostatek doprovodné infrastruktury pro cestovní ruch (ubytovací a stravovací kapacity)
✓ aktivity v oblasti revitalizace brownfields na objektech pro kulturní a turistické využití (Zámecký statek ve Frýdlantu, Kunratická 1)	✗ nedostatečné řešení dopravy u turistických míst (řešení parkovacích míst, odstavné parkoviště a kyvadlová doprava do Jizerských hor)
✓ dostupnost aktivit v příhraničních oblastech (Polsko, Německo)	✗ chybí jednotná ucelená koncepce cestovního ruchu
✓ velká síť značených turistických tras, cyklotras, běžeckých tratí, singltrek	✗ koncentrace cestovního ruchu pouze v některých oblastech
✓ lázeňství	✗ památky vyžadující postupné opravy
	✗ rezervy v opravách a rekonstrukcích sportovní a volnočasové infrastruktury

2.5. Infrastruktura

DOPRAVA

Jediná silnice I. třídy I/13 (Liberec – Frýdlant – Habartice – Zawidów) má mezinárodní charakter a slouží mimo jiné pro mezinárodní dálkovou a nákladní dopravu. Frýdlantsko je díky ní tranzitní oblastí mezi Českou republikou a Polskem, přičemž umožňuje průjezd nákladní dopravy do 12 tun. Silnice je vedena přes osídlené oblasti obcí Frýdlant, Pertoltice a Habartice. V zimních měsících bývá spojení problematické, protože úsek přes Albrechtické sedlo je při sněhu a silném větru často neprůjezdný kvůli závějím. V roce 2029 by měla začít výstavba přeložky této silnice v úseku Krásná Studánka – Dětrichov, což by mělo výrazně zlepšit dopravní napojení této analyzované oblasti.

Dopravní dostupnost do Frýdlantska výrazně ovlivňuje jeho rozvojový potenciál, například v oblasti podnikání.

Obce upozorňují na nedostatečnou koordinaci a komunikaci při plánování dopravních uzavírek mezi jednotlivými příslušnými subjekty.

Z Frýdlantu na silnici I/13 navazují dvě silnice II. třídy. Silnice II/290 (Frýdlant – Raspenava – Hejnice – Bílý Potok a dále Harrachov) spojuje Frýdlantsko s jižní částí Jizerských hor. V zimní sezóně je horská část kolem

přehradu Souš uzavírána z důvodu ochrany vodního zdroje a silnice je od Smědavy dále uzavřena a doprava je odkloněna přes Liberec, Jablonec nad Nisou a Tanvald. Dle informací od zástupců dotčených obcí pro ně není nutné celoroční zprůjezdnění silnice pro veškerou dopravu, ale uvítali by například zavedení celoroční ekologicky šetrné veřejné dopravy. Je potřeba řešit a efektivně usměrňovat dopravu z Bílého Potoka na Smědavu, jelikož zde často dochází k dopravním kolapsům, které následně blokují provoz veřejné dopravy.

Pro východní část oblasti je významná silnice II/291 (Frýdlant – Nové Město pod Smrkem), která propojuje Frýdlantsko s Polskem.

Třetí silnicí, spojující Frýdlantsko se zbytkem kraje, je silnice III. třídy vedoucí z Mníšku přes Oldřichov v Hájích do Raspenavy. Od června 2024 do října 2025 je však tato komunikace uzavřena a v zimě tak byla jedinou přístupovou komunikací silnice I/13.

Špatné dopravní napojení Frýdlantska proto významně limituje jeho další rozvoj.

Místní komunikace a mostky si obce průběžně upravují, některé z nich jsou však ve špatném stavu.

Většina důležitých dopravních spojníc se nachází v záplavovém území.

Problematická je bezpečnost „pěší dopravy“ zejména v menších obcích, ale i ve městech. Chodníky neodpovídají současným požadavkům na bezpečnost a často chybí úplně. Potřeba je především výstavba chodníků podél krajských silnic, do které se však obce nechtějí pouštět, jelikož tyto komunikace nejsou v jejich vlastnictví. V některých případech navíc chybí prostor pro vybudování chodníku. Některé obce rovněž trápí nedostatek parkovacích kapacit (např. Heřmanice, Hejnice, Pertoltice).

Dopravní obslužnost je řešena pomocí železniční a autobusové dopravy. Ve většině obcí je interval železniční nebo autobusové dopravy dostačující, u některých však chybí dostatečné spojení ve večerních hodinách nebo o víkendech. Počet autobusových zastávek je dostatečný a jejich situování v řešeném území pokrývá převažující část zástavby. V osobní dopravě patří, díky omezené dostupnosti po silnici, železniční spoje mezi Libercem a Frýdlantskem mezi nejvytíženější v kraji.

V pilotním režimu probíhá provoz operativní poptávkové dopravy (služba TvůjBus – „taxibus“) mezi Novým Městem pod Smrkem a Jindřichovicemi pod Smrkem. Působení této poptávkové dopravy je v území vnímáno pozitivně.

Hlavní železniční tratí je trať č. 037 (Praha – Liberec – Černousy – státní hranice s Polskem a traťový úsek Frýdlant – Jindřichovice pod Smrkem), která náleží do sítě tratí pro mezinárodní nákladní dopravu. Velký potenciál je na trati mezi Černousy a polským městem Zgorzelec, resp. německým městem Görlitz, který leží na dálkovém železničním tahu Dresden-Wrocław. Na tuto trať navazuje trať č. 038 (Raspenava – Bílý Potok). Dostupnou železniční zastávku nebo stanici mají Raspenava, Hejnice, Bílý potok, Frýdlant, Krásný Les, Dolní Řasnice, Horní Řasnice, Nové Město pod Smrkem, Jindřichovice pod Smrkem, Višňová a Černousy. Trati jsou jednokolejné a neelektrifikované. Problémem železničních tratí je v ORP Frýdlant jejich nevyhovující stavebně technický stav, který dále omezuje maximální povolenou rychlost. Některé železniční zastávky nebo stanice vyžadují rekonstrukci (např. Raspenava, Frýdlant v Čechách) anebo nejsou bezbariérové.

Problémem je také rušení železničních přejezdů z důvodu úspor a optimalizace rychlosti ze strany Správy železnic, s. o., což může vést k odříznutí části obce od jejího zbytku (např. Raspenava).

V případě autobusové dopravy chybí normové zastávky autobusů, bezbariérový přístup a některé zastávky je nutno rekonstruovat. Dále se připravují terminály pro veřejnou dopravu v Raspenavě, Frýdlantu, Hejnicích a Višňové.

Tab. 9: Základní údaje o dopravní obslužnosti

OBEC	AUTOBUSY		VLAKY	
	POČET SPOJŮ	VZDÁLENOST	POČET SPOJŮ	VZDÁLENOST
Bílý Potok	13	177	0 ⁷	1 400
Bulovka	20	291	-	-
Černousy	4	1	15	1 300
Dětřichov	31	25	-	-
Dolní Řasnice	17	157	11	1 000
Frýdlant ⁸	-	-	-	-
Habartice	17	170	-	-
Hejnice	23	571	0 ⁹	438
Heřmanice	19	55	-	-
Horní Řasnice	9	213	3	2 300
Jindřichovice p. S.	10	37	3	447
Krásný Les	11	216	11	296
Kunratice	20	280	-	-
Lázně Libverda	11	70	-	-
Nové Město p. S.	13	20	11	486
Pertoltice	14	342	-	-
Raspenava	20	71	29	3 400
Višňová	2	230	15	980
území celkem	-	-	-	-
Liberecký kraj	-	-	-	-

Vysvětlivky:

Autobusy – počet spojů – počet přímých autobusových spojů veřejné dopravy do centra sídla ORP Frýdlant ve středu dne 27. 11. 2024

Autobusy – vzdálenost – vzdálenost z centra obce na autobusovou zastávku nebo stanici (v m)

Vlaky – počet spojů – počet přímých vlakových spojů veřejné dopravy do centra sídla ORP Frýdlant ve středu dne 27. 11. 2024

Vlaky – vzdálenost – vzdálenost z centra obce na vlakovou zastávku nebo stanici (v m)

„-“ – data nejsou k dispozici

Zdroj: IDOS.cz, Mapy.cz

⁷ Není přímý spoj, pouze přestup v Raspenavě do Frýdlantu.

⁸ Město Frýdlant je centrem ORP Frýdlant, a proto zde nebyl počet spojů sledován.

⁹ Není přímý spoj, pouze přestup v Raspenavě do Frýdlantu.

Na území jsou 4 přeshraniční silniční spojení (Habartice – Zawidów, Kunratice – Bogatynia, Nové Město pod Smrkem – Czierniawa Zdrój, Horní Řasnice – Miłoszów) a 1 přeshraniční spojení železniční (Černousy – Zawidów).

ENERGETIKA

Frýdlantsko má vhodné podmínky pro využívání obnovitelných zdrojů energie. Na Smědé funguje 17 malých vodních elektráren (např. Bílý potok I, Hejnice I). Zároveň je území díky vzdušnému proudění využíváno k získávání energie z větrných elektráren (např. Větrná elektrárna Jindřichovice pod Smrkem, Větrný park Andělka). Na území se připravují další větrné elektrárny (Dolní Řasnice, Bulovka, Krásný Les, Pertoltice). Provoz větrných elektráren přinese dotčeným obcím finanční příspěvky do jejich rozpočtů. Obce také zvažují budování fotovoltaických elektráren na svých objektech. Další obnovitelné zdroje jsou využívány spíše individuálně.

Šest obcí (Frýdlant, Raspenava, Hejnice, Lázně Libverda, Nové Město pod Smrkem, Bílý Potok) je plynofikovaných. Ve zbývajících obcích plyn není a vytápí se zde lokálními topeništi. Dle SLDB 2021 bylo pouze 34,5 % obydlených bytů připojeno na plyn, zatímco za kraj průměr činil 57 %.

V některých obcích je zastaralé veřejné osvětlení, které má vysokou spotřebu elektrické energie (např. Bulovka, Frýdlant). Probíhá však průběžná modernizace veřejného osvětlení a výměna za úsporné LED technologie. Společnost ČEZ Distribuce plánuje v některých lokalitách, nebo již realizuje, umístění elektrického vedení pod zem. Z tohoto důvodu musí obce řešit například vybudování nových stožárů pro vedení veřejného osvětlení a rozhlasu.

VODOHOSPODÁŘSTVÍ

Všechny obce v území jsou připojeny na veřejný vodovod. Některé vodovodní sítě jsou zastaralé s nevyhovujícím technickým stavem nebo je nutné rozšířit stávající síť (např. Bílý Potok, Hejmanice, Pertoltice). Vodovodní systémy jsou v majetku Frýdlantské vodárenské společnosti, a. s., v jejichž orgánech jsou zastoupeny jednotlivé obce.

Pro území představuje hrozbu také možné snižování zásob podzemní vody v důsledku těžby v polském dole Turów. Pro zmírnění a prevenci dopadů těžby a následných rekultivačních prací na dole Turów byl zřízen Fond Turów, z něhož mohou být čerpány prostředky zejména na výstavbu a obnovu vodohospodářské infrastruktury.

Většina obcí není vůbec napojena na kanalizační síť s čistírnou odpadních vod. Částečně jsou odkanalizovány obce Frýdlant, Habartice, Hejnice, Krásný Les, Lázně Libverda, Nové Město pod Smrkem, Raspenava a Višňová. Některé kanalizační sítě jsou zastaralé a je potřeba je rekonstruovat nebo je nutné rozšířit stávající kapacitu (např. Frýdlant, Višňová).

Neřešení kanalizace v menších obcích ohrožuje čistotu povrchových vod. Problém nepřipojení na kanalizaci a vodovod je v některých obcích způsoben nízkou hustotou osídlení a tím nízkým počtem přípojek, díky kterým obce nemohou čerpat finanční prostředky k tomu určené. Přitom investice do této infrastruktury jsou pro region stěžejní, ale pro obce finančně nerealizovatelné.

Dle SLDB 2021 byl podíl napojených bytů na kanalizaci (47,2 %) ve sledovaném území pod průměrem kraje (69 %), zatímco procento bytů připojených na žumpu nebo jímku (44,3 %) bylo nad průměrem kraje (23 %). Na veřejný vodovod bylo napojeno 76,8 % bytů (za kraj 82,6 %).

Tab. 10: Základní údaje o technické infrastruktuře

O B E C	K A N A L I Z A C E	P L Y N	V O D O V O D
Bílý Potok	0	35,82	82,84
Bulovka	0	0,86	61,49
Černousy	0	2,24	65,67
Dětřichov	0	2,67	65,27
Dolní Řasnice	0	2,35	49,30
Frýdlant	71,99	53,25	87,52
Habartice	14,29	2,75	72,53
Hejnice	65,40	39,24	88,74
Heřmanice	0	4,46	50,89
Horní Řasnice	0	0,93	42,99
Jindřichovice p. S.	0	5,98	11,97
Krásný Les	3,57	1,79	32,14
Kunratice	0	4,29	73,57
Lázně Libverda	53,16	67,89	86,32
Nové Město p. S.	74,56	37,94	81,92
Pertoltice	0	3,33	65,83
Raspenava	20,33	38,04	66,54
Višňová	26,20	1,72	72,47
území celkem	47,22	34,47	76,75
Liberecký kraj	69,00	57,00	82,60

Vysvětlivky:

Kanalizace – podíl bytů připojených na kanalizaci dle SLDB 2021 (v %)

Plyn – podíl bytů připojených na plyn dle SLDB 2021 (v %)

Vodovod – podíl bytů připojených na veřejný vodovod dle SLDB 2021 (v %)

Zdroj: ČSÚ

INTERNET A SÍŤ

Na konci roku 2023 byla na většině území nejvyšší rychlost internetu do 300 Mbit/s. Frýdlant a Nové Město pod Smrkem dosahují rychlostí internetu až 1 Gbit/s a více. V některých částech (např. Višňová – Saň a Loučná, Habartice – Háj, Bulovka – Dolní Oldřiš) je místně nedostačující rychlost internetového připojení či mobilního signálu, nebo není dostupné vůbec. Vybudování vysílače, který by zlepšil mobilní signál nebo internetové připojení, se operátorům ekonomicky nevyplácí, protože se jedná především o oblasti s nízkou hustotou zalidnění.

Výpadky mobilního signálu během nepříznivého počasí představují značné riziko (např. bez signálu nefungují čidla proti povodním). Při silném dešti často není možné telefonovat ani rozesílat výstražné zprávy.

Příhraniční obce se navíc potýkají s rušením mobilního signálu ze strany Polska.

Tyto výše uvedené faktory mohou snižovat atraktivitu území pro nové obyvatelé.

INFRASTRUKTURA – SOUHRN

✓ provoz operativní poptávkové dopravy taxibusu	✗ nevyhovující parametry silnice I/13 a její průtahy Frýdlantem, Pertolticemi a Habarticemi
✓ dobrá obslužnost veřejnou dopravou (rychlé železniční spojení do Liberce)	✗ špatná dopravní dostupnost území v zimním období či při rekonstrukcích nebo neprůjezdnosti některých z přístupových komunikací
✓ vhodné podmínky pro využívání OZE	✗ špatný technický stav silnic (hlavně místní komunikace)
	✗ vliv sezónních klimatických jevů na průjezdnost a údržbu komunikací (povodně)
	✗ chybějící chodníky podél komunikací
	✗ nedostatek parkovacích kapacit v centrech obcí a u turistických lokalit
	✗ nedostatek spojů veřejné dopravy ve večerních hodinách a o víkendech v menších obcích
	✗ nízká rychlost železnice
	✗ nevyhovující stav některých stanic a zastávek veřejné dopravy
	✗ rušení železničních přejezdů
	✗ veřejné osvětlení je umístěno na sloupech elektrického vedení, které ČEZ postupně odstraňuje
	✗ zastaralost některých vodovodních a kanalizačních sítí
	✗ nízká míra připojení na kanalizaci a ČOV
	✗ místně nedostačující rychlost a dostupnost internetového připojení či mobilního signálu
	✗ výpadky mobilního signálu během nepřízně počasí

2.6. Životní prostředí

Oblast Frýdlantského výběžku je zařazena do Žitavského bioregionu, který tvoří mírná pahorkatina zasahující až pod Jizerské hory, jejichž část se rozkládá v jižní části správního obvodu. Zde se také nalézá nejvyšší hora Jizerských hor Smrk (1 124 m n.m.).

Frýdlantsko je mimořádně bohaté z pohledu ochrany přírody a krajiny. V chráněné krajinné oblasti Jizerské hory, ale i mimo CHKO Jizerské hory se nachází řada maloplošných zvláště chráněných území – přírodních památek a přírodních rezervací, zřízených na ochranu lokalit, rostlin a živočichů. Plošně nejrozsáhlejší je národní přírodní rezervace Jizerskohorské bučiny, která má několikanásobnou ochranu (přírodní památka na seznamu UNESCO, CHKO Jizerské hory, Národní přírodní rezervace, Natura 2000). Z pohledu mezinárodní ochrany systému NATURA 2000 je na Frýdlantsku několik evropsky významných lokalit a ptačí oblast Jizerské hory.

VYUŽITÍ PŮDY

Jihovýchodní část území patří k lesním komplexům jizerskohorských bučin a horských smrkových lesů, v níže položených oblastech je krajina historicky utvářena zemědělskou činností, a to zejména pastevectvím.

Zemědělská půda představuje 44,9 % celkové rozlohy správního obvodu, což je srovnatelné s průměrnou hodnotou za kraj. Nezemědělskou půdu tvoří především lesní pozemky Jizerských hor (48,2 % výměry území).

VODA

Celým územím protéká řeka Smědá, která pramení v Jizerských horách, opouští území ČR na hranicích ve Vsi (Černousy) a odvodňuje celé severní Jizerské hory do Baltského moře. Na území obcí Lázně Libverda a Nové Město pod Smrkem se nacházejí ochranná pásma zdrojů léčivých a minerálních vod.

Z hydrologického hlediska je Frýdlantsko v části Jizerských hor významnou oblastí bohatou na dešťové srážky. Zároveň je zde dlouhodobý problém s rychlým odtokem srážkových vod z území (nedostatečná retenční schopnost krajiny a její morfologie – strmé svahy, absence protipovodňových opatření), což způsobuje značné riziko povodní. Příkladem mohou být povodně v roce 2010, 2013 a 2024, které způsobily rozsáhlé škody na majetku obyvatel a infrastruktuře. Některé části území jsou povodněmi ohrožovány pravidelně.

Existuje protipovodňová studie z roku 2015, která v území vytipovala lokality vhodné pro realizaci protipovodňových opatření. Některá z těchto opatření již byla realizována, jiná zatím ne, a to zejména kvůli nesouhlasu vlastníků pozemků (např. při budování suchých poldrů). Kromě obcí se na tvorbě protipovodňových opatření podílejí také Povodí Labe, Lesy ČR a Orgány ochrany přírody. Protipovodňová opatření je nutné realizovat již na horských svazích, neboť právě zde může dojít ke zpomalení odtoku vody a tím ke zmírnění následků povodní. Obce zároveň upozorňují na nedostatečnou aktivitu správce Povodí Labe v oblasti čištění koryt vodních toků. Naopak jako velmi dobrou hodnotí spolupráci s Lesy ČR.

NEROSTNÉ SUROVINY

Na Frýdlantsku se nachází několik výhradních ložisek nerostných surovin a chráněných ložiskových území. V současné době je těžen pouze stavební kámen (Mokřý vrch/Krásný Les) a štěrkopísek (Horní Řasnice). V přípravě je těžba štěrkopísku z ložiska v Krásném Lese. Bezprostředně za hranicemi s Polskem se nachází elektrárna a povrchový hnědouhelný důl.

STARÉ EKOLOGICKÉ ZÁTĚŽE

Na území je zmapováno množství chátrajících a nevyužívaných objektů – brownfields, zejména továren a zemědělských areálů. Nejvíce jsou lokalizovány v okolí Višňové, Frýdlantu, Dolní Řasnice a Jindřichovic pod Smrkem. Dle územně analytických podkladů jich je zde 53, dle databáze brownfields Libereckého kraje 40, podle databáze od CzechInvestu 9. Je snaha v území tyto brownfieldy revitalizovat (např. Zámecký statek ve Frýdlantu, Kunratická 1).

Tab. 11: Informace o brownfields a využití půdy

OBEC	POČET BROWNFIELDŮ			VYUŽITÍ PŮDY		
	CZECHINVEST	LK	ÚAP	ZEMĚDĚLSKÁ	ORNÁ	LESY
Bílý Potok	1	2	1	12,90	0,32	82,93
Bulovka	0	1	5	57,04	14,76	37,59
Černousy	0	0	3	57,52	9,71	32,57
Dětřichov	0	3	0	55,62	16,32	36,11
Dolní Řasnice	0	4	4	74,37	40,50	19,31
Frýdlant	2	4	3	58,59	17,48	29,06
Habartice	0	3	3	63,18	36,04	28,20
Hejnice	0	0	1	7,97	1,27	88,71
Heřmanice	0	1	1	55,46	17,82	34,83
Horní Řasnice	1	3	4	53,68	21,29	39,75
Jindřichovice p. S.	4	4	6	44,08	9,52	49,83
Krásný Les	0	1	1	69,30	35,37	23,24
Kunratice	0	3	4	55,35	33,68	37,41
Lázně Libverda	0	0	0	19,77	2,33	75,98
Nové Město p. S.	0	2	5	37,84	10,43	54,92
Pertoltice	0	1	1	65,76	19,82	27,71
Raspenava	0	1	2	38,22	17,00	54,74
Višňová	1	7	9	59,05	26,26	32,50
území celkem	9	40	53	44,88	16,16	48,17
Liberecký kraj	64	250	-	44,10	19,32	44,80

Vysvětlivky:

Počet brownfieldů – CzechInvest – počet lokalit v roce 2025 dle databáze CzechInvest

Počet brownfieldů – LK – počet lokalit v roce 2025 dle databáze Libereckého kraje

Počet brownfieldů – ÚAP – počet lokalit dle územně analytických podkladů v roce 2023

Využití půdy – zemědělská – podíl zemědělské půdy na celkové rozloze v roce 2023 (v %)

Využití půdy – orná – podíl orné půdy na celkové rozloze v roce 2023 (v %)

Využití půdy – lesy – podíl lesních pozemků na celkové rozloze v roce 2023 (v %)

Zdroj: CzechInvest, Liberecký kraj, územně analytické podklady, ČSÚ

ZNEČIŠTĚNÍ A HLUK

Životní prostředí je negativně ovlivněno povrchovou těžbou hnědého uhlí v dole Turów, rozsáhlou výsypkou, elektrárnou PGE Turów a velkokapacitními skleníky na polském území těsně za hranicí (prašnost, hluk, světelný smog).

Znečištění ovzduší v obcích pochází hlavně z domácích kotlů na pevná paliva a z automobilové dopravy. Hlukovému zatížení přispívá místně průmyslová výroba (např. těžba štěrkopísku v Krásném Lese, těžba uhlí těsně za hranicí v Polsku).

Obce jsou dále zatíženy zvýšenou nákladní dopravou, a to zejména na průtazích silnice I/13 a v souvislosti s dopravou z lomů.

ODPADY

V rámci odpadového hospodářství se připravuje zavedení systému door-to-door, který bude koordinován v rámci Mikroregionu Frýdlantsko.

V území chybí velká kompostárna. V současné době je bioodpad svážen do Mimoně, kde je zpracován a následně za poplatek zasílán zpět.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ – SOUHRN

✓ ochrana přírody a krajiny – množství cenných přírodních lokalit	✗ nedostatečná retenční schopnost krajiny pravidelně způsobující povodně, nedostatečná protipovodňová opatření
✓ zdroje minerálních a léčivých vod v území	✗ negativní vlivy související s těžbou a provozem elektrárny a dolu Turów (hluk, prach, ohrožení hladiny podzemní vody)
	✗ světelný smog ze skleníků v Polsku
	✗ zatížení území tranzitní dopravou
	✗ zatížení obcí hlukem a prachem z těžby a s ní související nákladní dopravy
	✗ neexistence velké kompostárny v území
	✗ průmyslové a zemědělské brownfields

2.7. Rozvoj a správa území

MANAGEMENT ÚZEMÍ

Na území se nachází 18 obcí, z nichž 4 mají statut města. Celé území spadá pod obec s rozšířenou působností Frýdlant a nachází se zde 2 obce s pověřeným obecním úřadem (Frýdlant, Nové Město pod Smrkem).

Obce a další subjekty navzájem spolupracují a vytvářejí další společné struktury:

a) podle zákona o obcích – veřejnoprávní:

Mikroregion Frýdlantsko (všechny obce)

Svazek obcí SMRK (Frýdlant, Lázně Libverda, Nové Město pod Smrkem a Hejnice) – s působností v cestovním ruchu

b) podle jiných zákonů – soukromoprávní:

MAS Frýdlantsko, z. s.

Frýdlantská vodárenská společnost a. s. – pro hospodaření s vodními zdroji

V rámci šetřeného území si obce velmi pochvalují spolupráci s Mikroregionem Frýdlantsko a MAS Frýdlantsko. Mikroregion se například podílel na vytvoření sítě sociálních služeb či na zajištění společného systému odpadového hospodářství, zatímco MAS Frýdlantsko organizuje tematické workshopy, realizuje projekty a nabízí konzultace projektových záměrů k jejich výzvám.

PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE

Přeshraniční spolupráce v území není příliš aktivní, výjimku tvoří pouze spolupráce hasičských sborů, která je výrazně aktivnější. Kromě Dolní Řasnice jsou všechny obce součástí Euroregionu Nisa.

ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJ ÚZEMÍ

Většina obcí (celkem 13) má platné územní plány, přičemž některé jsou v jednotném standardu. Převážná část obcí jej zpracuje v rámci jeho změny. Pět obcí dosud využívá starší typy územních plánů, jako je územní plán obce nebo územní plán sídelního útvaru.

Pořizování nových územně plánovacích dokumentací a územně plánovacích podkladů v ORP Frýdlant dlouhodobě zaostává. Nicméně tlak na vymezování nových zastavitelných ploch se v poslední době promítl i do zvýšené územně plánovací činnosti, a to zejména do pořizování změn územních plánů. Pořízení úplné aktualizace Územně analytických podkladů ORP Frýdlant k 31. 12. 2024 bylo dokončeno v první polovině roku 2025.

Rychlost pořizování dokumentů a podkladů závisí ve značné míře na personální kapacitě úřadu územního plánování Frýdlant. Obce v ORP Frýdlant jsou nuceny pro pořízení využívat kromě úřadu územního plánování i kvalifikované osoby pro výkon územně plánovací činnosti.

OBČANSKÁ SPOLEČNOST

Volební účast ve volbách je v porovnání s krajským průměrem nižší, výjimkou byly komunální volby v roce 2022, kde byla účast vyšší – přes 47 % (43,9 % v kraji).

Všechny obce pořádají pro své občany různé akce, které posilují komunitní život. O většinu akcí se starají různé spolky (např. hasiči, fotbalové kluby atd.).

Tab. 12: Základní údaje o volební účasti

OBEC	KOMUNÁLNÍ VOLBY	KRAJSKÉ VOLBY	VOLBY DO POSLANECKÉ SNĚMOVNY	PREZIDENTSKÉ VOLBY	
				1. KOLO	2. KOLO
Bílý Potok	64,86	30,91	61,67	67,86	69,03
Bulovka	47,74	39,08	51,15	59,75	65,10
Černousy	54,90	39,92	55,77	55,12	62,96
Dětřichov	52,89	32,51	60,91	63,87	66,36
Dolní Řasnice	61,74	38,26	63,04	69,44	72,37
Frýdlant	41,23	30,81	59,03	65,46	67,25
Habartice	54,80	38,50	66,20	69,89	75,50
Hejnice	49,19	35,29	63,16	64,99	67,28
Heřmanice	52,00	50,43	70,18	74,67	72,40
Horní Řasnice	51,06	31,64	63,54	67,55	67,72
Jindřichovice p. S.	56,83	28,77	49,11	54,96	60,08
Krásný Les	42,28	42,60	62,16	64,02	65,59
Kunratice	63,96	35,90	58,89	71,99	68,77
Lázně Libverda	34,69	28,88	69,37	58,51	65,90
Nové Město p. S.	44,76	30,83	50,45	57,86	60,27
Pertoltice	53,22	46,78	58,70	66,53	70,39
Raspenava	45,37	30,40	58,01	64,10	64,25
Višňová	62,24	37,80	62,74	66,18	66,76
území celkem	47,47	31,12	58,54	63,79	65,86
Liberecký kraj	43,90	34,80	64,60	67,30	69,30

Vysvětlivky:

podíl hlasujících voličů na celkovém počtu voličů, v %

Komunální volby – volební účast do zastupitelstev obcí v roce 2022

Krajské volby – volební účast do zastupitelstev krajů v roce 2024

Volby do poslanecké sněmovny – volební účast do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2021

Prezidentské volby – 1. kolo – volební účast v prvním kole prezidentských voleb v roce 2023

Prezidentské volby – 2. kolo – volební účast ve druhém kole prezidentských voleb v roce 2023

Zdroj: ČSÚ

DOTACE A SYSTÉMOVÉ PROBLÉMY

Obce upozorňují na vysokou administrativní náročnost při podávání žádostí o dotace z EU, vyšší míru spolufinancování ze strany žadatele, která je mnohdy natolik vysoká, že se jim vyplatí projekt realizovat bez dotace. Dále je to tematická zaměřenost výzev a omezující kritéria. Nemají dostatečné personální kapacity na sledování výzev a administraci dotací. MAS Frýdlantsko dále upozorňuje, že se mají hledat i jiné cesty než financování přes dotace (např. pro rozvoj kanalizační sítě).

ROZVOJ A SPRÁVA ÚZEMÍ – SOUHRN

- ✓ tradiční spolupráce v rámci DSO a MAS
- ✓ dobrá komunikace a spolupráce mezi obcemi
- ✗ územní plány nejsou v jednotném standardu
- ✗ administrativní náročnost dotací EU, vyšší míra spolufinancování ze strany žadatelů a omezující podmínky dotací
- ✗ nedostatečné kapacity obcí na sledování výzev a administraci dotací

3. Analýza silných a slabých stránek území

OBYVATELSTVO A SÍDELNÍ STRUKTURA

- ✗ nízký přírůstek počtu obyvatel ve srovnání s průměrem kraje

EKONOMICKÉ PODMÍNKY

- ✓ vhodné podmínky pro zemědělství (ekologické a jiné formy zemědělství)
- ✗ nízká míra podnikatelské aktivity
- ✗ dlouhodobý nedostatek pracovních příležitostí v území
- ✗ vysoký podíl nezaměstnaných osob
- ✗ vysoká vyjížďka do zaměstnání
- ✗ zhoršená dostupnost limitující rozvoj výrobních a podnikatelských aktivit

VEŘEJNÉ SLUŽBY

- ✓ dostupnost středních škol (Frydlant, Hejnice)
- ✓ lázeňské zařízení
- ✗ nižší dostupnost zdravotních služeb a nedostatek lékařů (zubaři, praktičtí lékaři)
- ✗ chybějící sociální služby
- ✗ existence sociálně vyloučených lokalit
- ✗ vysoký podíl osob ohrožených sociálním vyloučením
- ✗ nízká vzdělanost obyvatel
- ✗ riziko uzavírání ZŠ z důvodu nízkého počtu žáků
- ✗ nedostatečné znalosti pedagogů v oblasti využití moderních technologií ve výuce
- ✗ nejasné financování nepedagogických pracovníků
- ✗ nedostatečné personální obsazení a rozsáhlé území, které je obsluhováno jednou služebnou Policie ČR
- ✗ zvýšená kriminalita v příhraničních oblastech s Polskem
- ✗ nízká intenzita bytové výstavby
- ✗ nevyhovující stav veřejných prostranství a objektů v majetku obcí
- ✗ horší dostupnost základních služeb

CESTOVNÍ RUCH, SPORT A KULTURA

- ✓ bohaté přírodní prostředí a kulturní a historické dědictví
- ✓ aktivity v oblasti revitalizace brownfields na objektech pro kulturní a turistické využití (Zámecký statek ve Frýdlantu, Kunratická 1)
- ✓ dostupnost aktivit v příhraničních oblastech (Polsko, Německo)
- ✓ velká síť značených turistických tras, cyklotras, běžeckých tratí, singltrek
- ✓ lázeňství
- ✗ nedostatek doprovodné infrastruktury pro cestovní ruch (ubytovací a stravovací kapacity)
- ✗ nedostatečné řešení dopravy u turistických míst (řešení parkovacích míst, odstavné parkoviště a kyvadlová doprava do Jizerských hor)
- ✗ chybí jednotná ucelená koncepce cestovního ruchu
- ✗ koncentrace cestovního ruchu pouze v některých oblastech
- ✗ památky vyžadující postupné opravy
- ✗ rezervy v opravách a rekonstrukcích sportovní a volnočasové infrastruktury

INFRASTRUKTURA

- ✓ provoz operativní poptávkové dopravy taxibusu
- ✓ dobrá obslužnost veřejnou dopravou (rychlé železniční spojení do Liberce)
- ✓ vhodné podmínky pro využívání OZE
- ✗ nevyhovující parametry silnice I/13 a její průtahy Frýdlantem, Pertolticemi a Habarticemi
- ✗ špatná dopravní dostupnost území v zimním období či při rekonstrukcích nebo neprůjezdnosti některých z přístupových komunikací
- ✗ špatný technický stav silnic (hlavně místní komunikace)
- ✗ vliv sezónních klimatických jevů na průjezdnost a údržbu komunikací (povodně)
- ✗ chybějící chodníky podél komunikací
- ✗ nedostatek parkovacích kapacit v centrech obcí a u turistických lokalit
- ✗ nedostatek spojů veřejné dopravy ve večerních hodinách a o víkendech v menších obcích
- ✗ nízká rychlost železnice
- ✗ nevyhovující stav některých stanic a zastávek veřejné dopravy
- ✗ rušení železničních přejezdů
- ✗ veřejné osvětlení je umístěno na sloupech elektrického vedení, které ČEZ postupně odstraňuje
- ✗ zastaralost některých vodovodních a kanalizačních sítí

- ✗ nízká míra připojení na kanalizaci a ČOV
- ✗ místně nedostačující rychlost a dostupnost internetového připojení či mobilního signálu
- ✗ výpadky mobilního signálu během nepřízně počasí

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

✓ ochrana přírody a krajiny – množství cenných přírodních lokalit ✓ zdroje minerálních a léčivých vod v území	✗ nedostatečná retenční schopnost krajiny pravidelně způsobující povodně, nedostatečná protipovodňová opatření ✗ negativní vlivy související s těžbou a provozem elektrárny a dolu Turów (hluk, prach, ohrožení hladiny podzemní vody) ✗ světelný smog ze skleníků v Polsku ✗ zatížení území tranzitní dopravou ✗ zatížení obcí hlukem a prachem z těžby a s ní související nákladní dopravy ✗ neexistence velké kompostárny v území ✗ průmyslové a zemědělské brownfields

ROZVOJ A SPRÁVA ÚZEMÍ

✓ tradiční spolupráce v rámci DSO a MAS ✓ dobrá komunikace a spolupráce mezi obcemi	✗ územní plány nejsou v jednotném standardu ✗ administrativní náročnost dotací EU, vyšší míra spolufinancování ze strany žadatelů a omezující podmínky dotací ✗ nedostatečné kapacity obcí na sledování výzev a administraci dotací

4. Navržené oblasti pro rozvoj Frýdlantska

Správní obvod ORP Frýdlant je zařazen mezi hospodářsky slabé a ohrožené regiony dle SRR ČR 2021+ na základě hodnot 5 indikátorů:

- intenzita bytové výstavby,
- hrubá míra celkového přírůstku,
- index stárí,
- podíl nezaměstnaných osob,
- index podnikatelské aktivity.

Takto vymezená území se tedy vyznačují společnými jevy jako úbytek obyvatel (jak stěhováním, tak i v důsledku stárnutí obyvatelstva) a s tím související podprůměrnou bytovou výstavbou, dlouhodobou zvýšenou mírou nezaměstnanosti a nižší intenzitou podnikatelské aktivity. Příčiny a důsledky těchto jevů jsou ale v jednotlivých územích rozdílné.

4.1. Analýza hospodářské výkonnosti HSOÚ podle SRR ČR 2021+

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR nechalo zpracovat Analýzu hospodářské výkonnosti hospodářsky a sociálně ohrožených území podle SRR ČR 2021+, která se zabývá podrobnější analýzou jednotlivých území.

Analýza definuje 5 typů území HSOÚ:

- TYP 1: Oblasti s nízkou dopravní dostupností,
- TYP 2: Oblasti s nízkou dopravní dostupností i nízkou vybaveností služeb,
- TYP 3: Oblasti ekonomicky zasažené, ale sociálně relativně stabilizované,
- TYP 4: Oblasti se zvýšeným výskytem sociálně patologických jevů, ale s relativně dobrou ekonomickou základnou,
- TYP 5: Oblasti se závažnou situací v ekonomické i sociální dimenzi.

Správní obvod ORP Frýdlant je zařazen do typu 4: Oblast se zvýšeným výskytem sociálně patologických jevů, ale s relativně dobrou ekonomickou základnou. Dle níže uvedeného porovnání situace na Frýdlantsku neodpovídá všem znakům typickým pro tento typ území.

Skupina oblastí typu 4 se vyznačuje relativně dobrými výsledky v ekonomické dimenzi, ale výrazně propadá v sociální dimenzi. Zastoupení těžkého průmyslu na zaměstnanosti rychleji klesá, ekonomická aktivita se celkem rychle diverzifikuje a míra nezaměstnanosti klesá poměrně rychlým tempem. Stejně tak je ale u většiny těchto oblastí vysoký podíl lidí v exekuci nebo se rychle zvyšuje množství sociálních dávek na obyvatele, volební účast je nízká nebo mají v ní velký podíl voliči extremistických stran.

Analýza popisuje pro všechny oblasti typu 4 silné a slabé stránky uvedené v následující tabulce. Tabulka zároveň uvádí porovnání těchto obecných tvrzení se situací v ORP Frýdlant.

SILNÉ STRÁNKY DLE ANALÝZY HSOÚ SRR ČR	POPIS SITUACE V ORP FRÝDLANT
Méně problémová ekonomická dimenze (rychle rostoucí zaměstnanost, rychle rostoucí diverzifikace ekonomiky)	Nezaměstnanost na Frýdlantsku převyšuje průměr Libereckého kraje. Vzhledem k nízké nabídce pracovních příležitostí je pro oblast typická zvýšená mobilita za zaměstnáním mimo Frýdlantsko. Komplikované dopravní napojení a klimatické podmínky, zejména v zimním období, představují významnou bariéru pro rozvoj Frýdlantska.
Relativně vysoká hustota veřejné dopravy	Železniční spojení mezi Libercem a Frýdlantskem patří k nejvytíženějším v kraji, a to zejména vzhledem k omezené silniční dostupnosti. Intervaly železniční a autobusové dopravy jsou obecně dostačující, avšak v některých obcích chybí odpovídající spojení ve večerních hodinách nebo o víkendech. V oblastech s nedostatečnou obslužností je realizován pilotní projekt poptávkové dopravy, tzv. taxibusu.
Relativně vyšší dostupnost supermarketů a kulturních zařízení	Dostupnost větších obchodů s potravinami (supermarketů) a kulturních zařízení je zajištěna ve Frýdlantu. Širší nabídka služeb a kulturních aktivit je pak dostupná v Liberci.
SLABÉ STRÁNKY DLE ANALÝZY HSOÚ SRR ČR	POPIS SITUACE V ORP FRÝDLANT
Horší hodnoty u sociálně patologických projevů	V oblasti se nachází značné množství sociálně vyloučených lokalit, přičemž index sociálního vyloučení zde převyšuje krajský průměr. Území vykazuje také nadprůměrný podíl osob v exekuci. V příhraničních oblastech u hranic s Polskem je evidována zvýšená míra kriminality.
Extrémně vysoký podíl osob v exekuci	Podíl osob v exekuci převyšuje krajský průměr.
Dlouhodobě se zvyšující hodnota příspěvků na bydlení v přepočtu na obyvatele	Dle Strategie sociálního začleňování Libereckého kraje 2021+ je hodnota příspěvků na bydlení v přepočtu na obyvatele jedna z nejvyšších v kraji.
Nízká volební účast	Volební účast je nižší než průměr Libereckého kraje. Výjimkou jsou volby do zastupitelstev obcí, kde je Frýdlantsko lehce nad krajským průměrem.

Některé z uvedených charakteristik lze pro ORP Frýdlant potvrdit, jiné se však zcela neshodují s aktuální situací. Silná stránka „Méně problémová ekonomická dimenze“ neodpovídá realitě na Frýdlantsku, které se vyznačuje nadprůměrnou nezaměstnaností a častým vyjížděním obyvatel za prací. Ostatní navržené silné a slabé stránky lze však v zásadě považovat za relevantní.

5. Místní šetření v území

V únoru a březnu 2025 proběhla osobní jednání se zástupci jednotlivých obcí, Mikroregionu Frýdlantsko a MAS Frýdlantsko s cílem získat cenné informace o problémech na území, které se zpracují do této studie.

ZA NEJVĚTŠÍ BARIÉRY RŮSTU A PROBLÉMOVÉ OBLASTI SPATŘUJÍ VÝŠE ZMÍNĚNÍ AKTÉŘI:

- Dopravní infrastruktura – dopravní napojení do Liberce, budování obchvatu Frýdlantu, průjezdnost a údržba komunikací, opravy mostků, budování chodníků a parkovišť
- Vodohospodářská infrastruktura a kanalizace – rekonstrukce vodovodního řádu, obnova a rozšiřování kanalizací
- Energetika – využívání obnovitelných zdrojů
- Připojení k vysokorychlostnímu internetu a dostupnost a kvalita mobilního signálu
- Dostupnost zdravotní péče a poskytování zdravotních služeb
- Občanská vybavenost – dostupnost stravovacích služeb a obchodů
- Infrastruktura cestovního ruchu – chybějící možnosti ubytování a stravování
- Sportovní infrastruktura a památky – obnova a údržba
- Protipovodňová opatření – realizace protipovodňových opatření nebo čištění koryt vodních toků často naráží na komplikace spojené s vlastnictvím pozemků
- Bezpečnost – příhraniční kriminalita (drogy, krádeže)
- Omezená nabídka pracovních příležitostí, nevyhovující dostupnost limitující rozvoj ekonomických činností

MEZI NÁSTROJE V OBLASTI DOTAČNÍ POLITIKY NA PODPORU HSOÚ NAVRHOJÍ:

- Specificky tematické výzvy
- Vyšší míru přípustné dotace (v %)
- Územní zacílení dotačních titulů
- Bodové zvýhodnění žadatelů ve vybraných výzvách
- Zjednodušení administrativy a podmínek (např. zvýšení flexibility při naplňování účelu dotací)
- Jiné cesty financování než pouze dotace (např. pro rozvoj kanalizační sítě)

6. Rozvojové oblasti vycházející z analýzy území

Na základě provedené analýzy byly definovány rozvojové oblasti (celkem 10), které jsou roztrženy dle strategických cílů Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027.

Analýza vychází z těchto zdrojů:

- analytická část dokumentu,
- rozvojové koncepce (Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021-2027, Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Frýdlantsko na období 2021-2027, Frýdlantsko 2030 atd.),
- rozvojové dokumenty jednotlivých obcí,
- vyhodnocení výstupů z jednání v území během února a března 2025,
- Informační systém projektových záměrů (ISPZ).

A PROSPERUJÍCÍ KRAJ	B ATRAKTIVNÍ KRAJ	C PROPOJENÝ KRAJ	D PEČUJÍCÍ KRAJ	E SPOLUPRACU- JÍCÍ KRAJ	F ZELENÝ KRAJ
1A Rozvoj pracovních příležitostí a podnikání	1B Rozvoj cestovního ruchu, kulturního dědictví a volnočasové infrastruktury	1C Kvalitní regionální napojení, dopravní síť a obslužnost území	1D Dostupnost zdravotních a sociálních služeb	1E Dostupné bydlení, zajištění a údržba majetku a zabezpečení služeb	1F Péče o krajinu a zajištění zdravého životního prostředí
		2C Rozvoj a údržba vodohospodářsk é infrastruktury, energetika a sítě	2D Rozvoj a udržitelnost vzdělávání	2E Chytrá správa území	
			3D Příznivé sociální prostředí a bezpečnost obyvatel a majetku		

**JEDNOTLIVÉ ROZVOJOVÉ OBLASTI BYLY DÁLE ROZPRACOVÁNY
V NÁSLEDUJÍCÍM ČLENĚNÍ:**

ROZVOJOVÁ OBLAST	název rozvojové oblasti
ZDŮVODNĚNÍ	zdůvodnění rozvojové oblasti
VAZBA NA ANALÝZU	vazba na analytickou část a shrnutí silných a slabých stránek
VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČR	vazba na specifický cíl Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE	vazba na specifický cíl Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021-2027
VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE	vazba na Zásady územního rozvoje Libereckého kraje ve znění Aktualizace č. 1, 2 a 3
PŘÍKLADY PROJEKTŮ Z ISPZ	projektové záměry vycházejí z Informačního systému projektových záměrů (stav k 5. 5. 2025), vybrané záměry jsou ve fázi plánování a přípravy ve struktuře: název/nositel/lokalizace/náklady/realizace od-do
DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY	projektové záměry byly zjištěny na základě diskusí během osobních jednání, ale dosud nebyly zaregistrovány v Informačním systému projektových záměrů
NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY	příklady aktivit, které by měly vést k rozvoji Frýdlantska v rozvojové oblasti

1A ROZVOJ PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ A PODNIKÁNÍ

ZDŮVODNĚNÍ:

Území ORP Frýdlant vykazuje podprůměrnou podnikatelskou aktivitu ve srovnání s průměrem Libereckého kraje. Zároveň je zde evidován vysoký počet uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo, což vede ke zvýšené mobilitě za prací.

Podíl nezaměstnaných osob se v území pohybuje nad průměrem Libereckého kraje. Kromě toho je dalším limitem rozvoje podnikání nedostatečné dopravní napojení území. Všechny tyto faktory negativně ovlivňují celkovou atraktivitu území, což se projevuje i v nízkém přírůstku obyvatelstva v porovnání s krajským průměrem.

VAZBA NA ANALÝZU:

- ✓ Vhodné podmínky pro zemědělství (ekologické a jiné formy zemědělství)
- ✗ nízká míra podnikatelské aktivity
- ✗ dlouhodobý nedostatek pracovních příležitostí v území
- ✗ vysoký podíl nezaměstnaných osob
- ✗ vysoká vyjížďka do zaměstnání
- ✗ zhoršená dostupnost limitující rozvoj výrobních a podnikatelských aktivit
- ✗ nízký přírůstek počtu obyvatel ve srovnání s průměrem kraje

VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+:

SC 3.1 Vytvořit vhodné podmínky pro diverzifikaci ekonomické základny regionálních center a jejich venkovského zázemí a využít jejich potenciálu a podpořit propojení podnikatelských subjektů ve vztahu k potřebám trhu práce

SC 5.1 Zvýšení diverzifikace ekonomických činností a podpora tvorby lokálních pracovních míst

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027:

SC A1 Pružně reagující pracovní trh

SC A2 Konkurenceschopné podnikání, výzkum, vývoj a inovace

SC E2 Města pro život

SC E3 Sebevědomý venkov

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE:

P5 (Krajské priority územního plánování) Vytvářet územní podmínky k odstraňování důsledků hospodářských změn a současně nevyváženého vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel území.

- V hospodářsky problémových regionech (zejména Mimoňsko, Frýdlantsko) řešit zejména nové využívání opuštěných areálů a lokalizaci zastavitelných ploch pro vytváření a zlepšení struktury nabídky nových pracovních příležitostí. Využívat potenciálu území pro cestovní ruch zejména za účelem vytváření dalších pracovních příležitostí v tomto významném sektoru ekonomiky kraje.

P7 (Krajské priority územního plánování) Vytvářet předpoklady pro rozvoj, využití potenciálu a polyfunkční využívání opuštěných areálů a ploch (tzv. brownfields průmyslového, zemědělského, vojenského a jiného původu).

Z7 (SOB7a Specifická oblast Jizerské hory) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy cestovního ruchu a ostatních sociálně ekonomických aktivit v území CHKO Jizerské hory.

Z9 (SOB7c Specifická oblast Frýdlantsko) Vytvářet územně technické podmínky pro sociální a hospodářský rozvoj území při využití potenciálu jeho hodnot a zdrojů pro zvýšení významu rekreace a cestovního ruchu v souladu se zájmy ochrany přírody a krajiny.

Z10 (SOB7c Specifická oblast Frýdlantsko) Územní rozvoj a zlepšení nepříznivého stavu v prostorově odlehleém pohraničním území koordinovat se sousedním regionem za hranicí ČR v Polsku.

Z56 (Ekonomická základna kraje) Územně technickými a správními opatřeními vytvářet potřebné předpoklady pro vznik nových ekonomických aktivit intenzifikací využití stávajících výrobních zón i přípravou ploch nových včetně zajištění rezerv pro velké a strategické investory a vzdálenější časový horizont.

- Připravit územní podmínky pro rozvoj ekonomických aktivit v rámci specifické oblasti SOB7c Frýdlantsko, zejména v centrech osídlení Frýdlant a Nové Město pod Smrkem.

PŘÍKLADY ZÁMĚRŮ Z INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ:

Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.

DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY:

Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.

NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

- ROZVOJ STÁVAJÍCÍCH I NOVÝCH NÁSTROJŮ PODPORY ZAČÍNÁJÍCÍCH PODNIKATELŮ A FIREM V REGIONU
- PODPORA REGIONÁLNÍCH PRODUKTŮ, TRADIČNÍCH VÝROB A ŘEMESEL, LOKÁLNÍ SPOTŘEBY A MÍSTNÍCH SPOTŘEBITELSKÝCH ŘETĚZCŮ
- PODPORA ZAMĚSTNATELNOSTI, ROVNÉHO PŘÍSTUPU A RŮZNÝCH FOREM ZAMĚSTNANOSTI OHROŽENÝCH SKUPIN OBYVATEL A OSOB VEDOUCÍCH RIZIKOVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA (NAPŘ. OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, NÁRODNOSTNÍ MENŠINY), VČETNĚ ZVYŠOVÁNÍ INFORMOVANOSTI ZAMĚSTNAVATELŮ
- ZVYŠOVÁNÍ INFORMOVANOSTI O NABÍDCE ZAMĚSTNÁNÍ

1 B

ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU, KULTURNÍHO DĚDICTVÍ A VOLNOČASOVÉ INFRASTRUKTURY

ZDŮVODNĚNÍ:

Analyzované území nabízí významný potenciál pro rozvoj cestovního ruchu, nicméně čelí omezením v podobě nedostatečné kapacity ubytovacích a stravovacích zařízení. U turisticky atraktivních míst chybí dostatečné parkovací kapacity nebo řešení kyvadlové dopravy směřující do Jizerských hor.

Přestože se v území nacházejí významné přírodní a turistické lokality, jako jsou Jizerské hory, Jizerskohorské bučiny nebo Meandry řeky Smědé, chybí zde jednotná koncepce rozvoje cestovního ruchu, včetně systematické propagace a medializace celé oblasti. Výsledkem je nerovnoměrné rozložení turistické návštěvnosti v rámci regionu.

Území je také bohaté na kulturní památky, z nichž některé vyžadují postupné opravy. Infrastruktura pro sportovní a volnočasové aktivity je místy nevyhovující a potřebuje rekonstrukce a modernizaci.

VAZBA NA ANALÝZU:

- ✓ bohaté přírodní prostředí a kulturní a historické dědictví
- ✓ aktivity v oblasti revitalizace brownfields na objektech pro kulturní a turistické využití (Zámecký statek ve Frýdlantu, Kunratická 1)
- ✓ dostupnost aktivit v příhraničních oblastech (Polsko, Německo)
- ✓ velká síť značených turistických tras, cyklotras, běžeckých tratí, singltrek
- ✓ lázeňství
- ✗ nedostatek doprovodné infrastruktury pro cestovní ruch (ubytovací a stravovací kapacity)
- ✗ nedostatečné řešení dopravy u turistických míst (řešení parkovacích míst, odstavné parkoviště a kyvadlová doprava do Jizerských hor)
- ✗ chybí jednotná ucelená koncepce cestovního ruchu
- ✗ koncentrace cestovního ruchu pouze v některých oblastech
- ✗ památky vyžadující postupné opravy
- ✗ rezervy v opravách a rekonstrukcích sportovní a volnočasové infrastruktury

VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+:

SC 3.3 Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027:

SC B1 Cestovní ruch jako důležitá součást hospodářství

SC B2 Sport pro každého

SC B3 Živá kultura a kulturní dědictví

SC E2 Města pro život

SC E3 Sebevědomý venkov

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE:

P1 (Krajské priority územního plánování) Ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví.

P11 (Krajské priority územního plánování) Podle místních podmínek vytvářet územní předpoklady pro odpovídající formy rekreace a cestovního ruchu a jejich koordinované usměrňování a řízení.

- V souladu s principy udržitelného rozvoje eliminovat zdroje přetížení území v dosud nejvíce exponovaných lokalitách Jizerských hor, Krkonoš a Českého ráje, a naopak ve smyslu odlehčení urbanizační zátěže tradičních středisek cestovního ruchu podporovat optimální využití existujících územních rezerv hodnotných území Frýdlantska, Ralska, Lužických hor a Máchova kraje.

Z7 (SOB7a Specifická oblast Jizerské hory) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy cestovního ruchu a ostatních sociálně ekonomických aktivit v území CHKO Jizerské hory.

Z9 (SOB7c Specifická oblast Frýdlantsko) Vytvářet územně technické podmínky pro sociální a hospodářský rozvoj území při využití potenciálu jeho hodnot a zdrojů pro zvýšení významu rekreace a cestovního ruchu v souladu se zájmy ochrany přírody a krajiny.

Z42 (Zásady koncepce ochrany a rozvoje přírodních hodnot) Zajistit ochranu přírodních hodnot území kraje jejich vhodným využíváním a odpovídající péčí.

Z49 (Zásady koncepce ochrany kulturních hodnot) Vytvářet územní podmínky pro zabezpečení ochrany a péče o památkový fond kraje, respektovat dochované historické dědictví jako významný fenomén území, vytvářet územní podmínky pro jeho využívání ve prospěch rozvoje cestovního ruchu, kongresové a poznávací turistiky na území kraje.

Z50 (Zásady koncepce ochrany kulturních hodnot) Zajistit evidenci a vytvářet územní podmínky pro vhodné využití území s koncentrací objektů lidové architektury, vnímat dochované soubory jako významnou součást osídlení a obrazu krajiny v kontextu historie osídlení s přesahem do sousedních krajů a států.

Z59 (Cestovní ruch, rekreace) Vytvářet územní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu jako perspektivního sektoru ekonomiky při upřednostňování šetrných forem – udržitelného cestovního ruchu ohleduplného k životnímu prostředí, který neohrozí přírodní a kulturní hodnoty území.

- Koordinovat a regulovat rozvoj cestovního ruchu v souladu s udržitelným rozvojem území, hledat způsoby omezení kvantitativního rozvoje aktivit cestovního ruchu zejména ve specifických oblastech SOB7a Jizerské hory, SOB7b Západní Krkonoše a SOB5 Český ráj jih, které jsou nejvíce ohroženy přetížením.
- Cílevědomě identifikovat dosud nedoceněný potenciál specifických oblastí SOB3 Mimoňsko a SOB7c Frýdlantsko a vytvářet územní předpoklady pro rozvoj rekreace a cestovního ruchu.
- Podporovat rozvoj využívání vhodných území kraje pro lázeňské, léčebné a rehabilitační účely, řešit případné střety se zájmy ohrožujícími formy využívání těchto území.

Z60 (Cestovní ruch, rekreace) Rozvoj cestovního ruchu řídit zajištěností služeb dle kategorizace center a středisek cestovního ruchu v provázanosti na nabídku druhů rekreace dle rajonizace krajinných rekreačních oblastí a podoblastí cestovního ruchu.

PŘÍKLADY ZÁMĚRŮ Z INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ:

Rekonstrukce koupaliště Hejnice

- město Hejnice/Hejnice/85 000 000 Kč/2023-2028

Výstavba parkoviště pro cestovní ruch - Ferdinandov, Jizerskohorské bučiny

- město Hejnice/Hejnice/20 000 000 Kč/2025-2026

Vybudování parkoviště pro návštěvníky Hejnic a lyžaře na magistrále

- město Hejnice/Hejnice/30 000 000 Kč/2025-2026

Rekonstrukce vily Emila Simona v Hejnicích

- město Hejnice/Hejnice/80 000 000 Kč/2025-2028

Rekonstrukce Turistického informačního centra

- město Nové Město pod Smrkem/Nové Město pod Smrkem/3 000 000 Kč/2025-2027

Rekonstrukce Klingerovy hrobky

- město Nové Město pod Smrkem/Nové Město pod Smrkem/3 000 000 Kč/2025-2027

Vybudování parkoviště u Klingerovy hrobky

- město Nové Město pod Smrkem/Nové Město pod Smrkem/3 000 000 Kč/2025-2027

Naučná stezka na Pohanské kameny

- obec Višňová/Višňová/5 000 000 Kč/2024-2025

DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY:

Bílý Potok:

- rekonstrukce rekreačního areálu Jizerka

Dětrichov:

- vybudování cyklostezky Heřmanička
- vybudování altánu a laviček na nástupním místě cyklostezky Heřmanička

Dolní Řasnice:

- vybudování multifunkčního hřiště

Frýdlant:

- vybudování koupaliště
- vybudování cyklostezky Heřmanička
- vybudování skateparku

Heřmanice:

- vybudování kiosku a sociálního zařízení u vodní nádrže
- vybudování cyklostezky Heřmanička
- vybudování muzea v prostorách bývalé sklárny

Kunratice:

- vybudování cyklostezky Heřmanička
- oprava přírodního koupaliště

Nové Město pod Smrkem:

- vybudování cyklostezky
- vybudování lanového parku
- vybudování fit stezky

Pertoltice:

- vybudování multifunkčního hřiště

Raspenava:

- rekonstrukce házenkářského hřiště
- vybudování multifunkčního hřiště

Višňová:

- vybudování dopravního hřiště u kulturního domu
- vybudování multifunkčního hřiště

NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

- BUDOVÁNÍ, ÚDRŽBA A REKONSTRUKCE ZÁKLADNÍ A DOPROVODNÉ TURISTICKÉ INFRASTRUKTURY RESPEKTUJÍCÍ LIMITY ÚZEMÍ (NAPŘ. UBYTOVÁNÍ, STRAVOVÁNÍ, PARKOVIŠTĚ, KYVADLOVÁ DOPRAVA)
- ZAMĚŘENÍ TURISTICKÉ NABÍDKY NA PRODLOUŽENÍ POBYTU TURISTŮ A NÁVŠTĚVNÍKŮ V REGIONU
- REGULACE NÁVŠTĚVNOSTI A PROPAGACE MÉNĚ NAVŠTĚVOVANÝCH MÍST V PROSTORU A ČASE (MIMOSEZÓNA), VČETNĚ RŮZNÝCH ALTERNATIV S OHLEDEM NA POČASÍ
- VZÁJEMNÁ SPOLUPRÁCE, PROPAGACE A KOORDINACE MARKETINGU V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU (PROPOJENÍ KONTAKTŮ, KOMUNIKACE MEZI SUBJEKTY, SLADĚNÍ S OCHRANOU ŽP)
- ZLEPŠOVÁNÍ STAVEBNĚ TECHNICKÉHO STAVU PAMÁTKOVÝCH OBJEKTŮ, VČETNĚ BEZBARIÉROVÉHO PŘÍSTUPU, V ZÁJMU ZVÝŠENÍ JEJICH NÁVŠTĚVNOSTI A VYUŽITÍ PRO CESTOVNÍ RUCH
- ROZVOJ, MODERNIZACE, BUDOVÁNÍ A ÚDRŽBA PŘÍRODNÍCH I UMĚLÝCH SPORTOVIŠŤ A SPORTOVNÍCH A VOLNOČASOVÝCH AREÁLŮ

1 C

KVALITNÍ REGIONÁLNÍ NAPOJENÍ, DOPRAVNÍ SÍŤ A OBSLUŽNOST ÚZEMÍ

ZDŮVODNĚNÍ:

Nedostatečné silniční napojení Frýdlantska na zbytek ČR a Libereckého kraje a jeho periferní poloha představuje jednu z hlavních bariér rozvoje tohoto území. Vedení silnice I/13 v těsné blízkosti center obcí navíc zvyšuje dopravní zátěž v těchto lokalitách. Dopravní dostupnost je negativně ovlivňována i klimatickými podmínkami (zejména v zimě a při povodních) a nesystematickým plánováním uzavírek klíčových komunikací.

Místní komunikace jsou často ve špatném technickém stavu, v řadě obcí chybí chodníky i dostatečné parkovací kapacity.

Autobusová a železniční obslužnost je dostačující, avšak menší obce čelí nedostatku spojů ve večerních hodinách a o víkendech. Stav železničních tratí je místy nevyhovující, což omezuje maximální povolené rychlosti. Mnohé železniční stanice a zastávky vyžadují rekonstrukci a úpravy. Rušení některých železničních přejezdů navíc hrozí izolací částí obcí.

VAZBA NA ANALÝZU:

- ✓ provoz operativní poptávkové dopravy taxibusu
- ✓ dobrá obslužnost veřejnou dopravou (rychlé železniční spojení do Liberce)
- ✗ nevyhovující parametry silnice I/13 a její průtahy Frýdlantem, Pertolticemi a Habarticemi
- ✗ špatná dopravní dostupnost území v zimním období či při rekonstrukcích nebo neprůjezdnosti některých z přístupových komunikací
- ✗ nevýhody periferního území a zhoršená dostupnost pro rozvoj výrobních a podnikatelských aktivit
- ✗ špatný technický stav silnic (hlavně místní komunikace)
- ✗ vliv sezónních klimatických jevů na průjezdnost a údržbu komunikací (povodně)
- ✗ chybějící chodníky podél komunikací
- ✗ nedostatek parkovacích kapacit v centrech obcí a u turistických lokalit
- ✗ nedostatek spojů veřejné dopravy ve večerních hodinách a o víkendech v menších obcích
- ✗ nízká rychlost železnice
- ✗ nevyhovující stav některých stanic a zastávek veřejné dopravy
- ✗ rušení železničních přejezdů

VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+:

SC 3.2 Zlepšit dopravní dostupnost v rámci regionů

SC 5.2 Zajistit dobrou dopravní dostupnost v rámci regionu a ve vazbě na aglomerace a metropole

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027:

SC C1 Spolehlivá doprava

SC E2 Města pro život

SC E3 Sebevědomý venkov

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE:

Z9(SOB7c Specifická oblast Frýdlantsko) Vytvářet územně technické podmínky pro sociální a hospodářský rozvoj území při využití potenciálu jeho hodnot a zdrojů pro zvýšení významu rekreace a cestovního ruchu v souladu se zájmy ochrany přírody a krajiny.

- Připravovat územní podmínky pro zlepšení dopravní dostupnosti území, zejména: zlepšit dostupnost centra osídlení Frýdlant z vnitrozemí ČR, zlepšovat dostupnost Frýdlantu ze všech obcí oblasti nebo posílit využívání celostátních a regionálních železničních tratí optimalizací umístění železničních zastávek a jejich provázanosti s ostatními druhy dopravy.

Z17(Silniční doprava – koridory nadregionálního významu) Vytvářet územní podmínky pro zlepšení dopravního napojení Libereckého kraje na okolní regiony.

- D08B silnice I/13, úsek Liberec (Krásná Studánka) – Mníšek – Dětrichov
- D09D silnice I/13, obchvat Frýdlantu
- D09R územní rezerva pro silnici I/13, obchvat Frýdlantu (variantní řešení)
- D10 silnice I/13, obchvat Pertoltic

Z20(Železniční doprava – koridory mezinárodního významu) Vytvářet v území podmínky pro zlepšení železničního spojení Libereckého kraje s okolními regiony a zajištění optimálního napojení na budoucí transevropskou dopravní síť s přihlédnutím k mezinárodním dohodám týkajících se železniční dopravy.

- Železniční spojení Praha – Mladá Boleslav – Liberec – hranice ČR/Polsko
- ŽD19_D27 úsek Liberec – Frýdlant – hranice ČR/Polsko, optimalizace jednokolejné trati, elektrizace

Z22(Železniční doprava – koridory mezinárodního významu) využívat společný potenciál železničních a tramvajových tratí.

- Liberec – Frýdlant
- Frýdlant – Nové Město pod Smrkem

PŘÍKLADY ZÁMĚRŮ Z INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ:

Rekonstrukce místních komunikací

- obec Habartice/Habartice/2 000 000 Kč/2022–2028

Rekonstrukce mostu na Ferdinandově u Petříčků

- město Hejnice/Hejnice/7 500 000 Kč/2025–2025

Chodník na ulici P. Bezruč

- město Hejnice/Hejnice/55 000 000 Kč/2025–2028

Úprava Nádražní ulice v Hejnicích (mezi žel. st. Hejnice a Lázeňskou ul.)

- město Hejnice/Hejnice/30 000 000 Kč/2024–2027

Zajištění bezpečnosti na ulici Lázeňská Hejnice

- město Hejnice/Hejnice/33 000 000 Kč/2024–2026

DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY:

Bulovka:

- opravy mostů a mostků
- rekonstrukce zastávek veřejné dopravy

Dolní Řasnice:

- renovace zastávky u vlakové stanice

- vybudování přechodu pro chodce u školy

Frýdlant:

- vybudování terminálu pro veřejnou dopravu

Habartice:

- vybudování zálivů zastávek u křižovatky na Černousy

Hejnice:

- vybudování terminálu pro veřejnou dopravu

Heřmanice:

- dostavba chodníku
- vybudování parkovacího místa pro autobusy a karavany

Jindřichovice pod Smrkem:

- výstavba chodníku podél hlavní silnice

Krásný Les:

- výstavba chodníku do školy k hřišti
- vybudování parkovací plochy u kulturního domu a školy

Kunratice:

- výstavba chodníku

Lázně Libverda:

- rekonstrukce autobusového obratiště

Raspenava:

- vybudování přechodu pro chodce u mateřské školy
- vybudování chodníku v ul. Liberecká
- modernizace autobusových zastávek
- vybudování kolárny u vlakové stanice
- vybudování terminálu pro veřejnou dopravu

Višňová:

- vybudování přechodu pro chodce na křižovatce v části obce Předláne
- vybudování parkoviště u panelových domů
- vybudování terminálu pro veřejnou dopravu

NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

- ZLEPŠENÍ SILNIČNÍHO NAPOJENÍ REGIONU FRÝDLANTSKA NA REGIONÁLNÍ I VYŠŠÍ CENTRA OSÍDLENÍ
- VYMÍSTĚNÍ TRANZITNÍ DOPRAVY ZE ZASTAVĚNÝCH ÚZEMÍ (OBCHVATY, PŘELOŽKY ...)
- ODSTRAŇOVÁNÍ HAVARIJNÍCH, NEVYHOVUJÍCÍCH A DOPRAVNĚ NEBEZPEČNÝCH ÚSEKŮ SILNIC A MÍSTNÍCH KOMUNIKACÍ, VČETNĚ SILNIČNÍCH OBJEKTŮ (ZDI, PROPUSTKY, MOSTY ...)
- BUDOVÁNÍ PARKOVACÍCH KAPACIT V NÁVAZNOSTI NA VEŘEJNOU DOPRAVU A CÍLE CESTOVNÍHO RUCHU

- ZAJIŠTĚNÍ DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTI ÚZEMÍ VEŘEJNOU DOPRAVOU OSOB
- REKONSTRUKCE A MODERNIZACE ŽELEZNIČNÍCH TRATÍ, MOSTNÍCH OBJEKTŮ A TUNELŮ S CÍLEM ZATRAKTIVNĚNÍ A ZRYCHLENÍ ŽELEZNIČNÍ DOPRAVY PRO DOSAŽENÍ JEJÍ KONKURENCESCHOPNOSTI
- ZLEPŠOVÁNÍ STAVU STANIC A ZASTÁVEK VEŘEJNÉ DOPRAVY A JEJICH MODERNIZACE (ZAŘÍZENÍ, BEZBARIÉROVOST, PARKOVÁNÍ, SLUŽBY ...), BUDOVNÍ A ROZVOJ DOPRAVNÍCH TERMINÁLŮ
- PODPORA ZAVÁDĚNÍ OPATŘENÍ NA ZVYŠOVÁNÍ PLYNULOSTI A BEZPEČNOSTI SILNIČNÍ DOPRAVY (REGULACE RYCHLOSTI, VYUŽÍVÁNÍ CHYTRÝCH TECHNOLOGIÍ, CHODNÍKY, PŘECHODY ATD.)

2C ROZVOJ A ÚDRŽBA VODOHOSPODÁŘSKÉ INFRASTRUKTURY, ENERGETIKA A SÍTĚ

ZDŮVODNĚNÍ:

Vodovodní síť je v některých obcích technicky nevyhovující nebo vyžaduje rozšíření. Osm z osmnácti obcí navíc není napojeno na kanalizační síť. V ostatních obcích je sice kanalizace zavedena, avšak často pouze v centrálních částech, nebo je již zastaralá.

Problémem je také nedostatečné pokrytí kvalitním internetovým připojením a mobilním signálem. V některých částech území je signál slabý nebo zcela chybí. V případě nepříznivého počasí dochází v některých obcích k výpadkům mobilního signálu, což může představovat vážné riziko, zejména při mimořádných událostech.

Veřejné osvětlení je ve většině obcí umístěno na stožárech elektrického vedení, které jsou ve vlastnictví společnosti ČEZ Distribuce. V rámci postupné modernizace však dochází k ukládání elektrického vedení do země, což obce nutí k budování vlastních stožárů pro veřejné osvětlení a případně i pro místní rozhlas.

VAZBA NA ANALÝZU:

- ✓ vhodné podmínky pro využívání OZE
- ✗ zastaralost některých vodovodních a kanalizačních sítí
- ✗ nízká míra připojení na kanalizaci a ČOV
- ✗ místně nedostačující rychlost a dostupnost internetového připojení či mobilního signálu
- ✗ výpadky mobilního signálu během nepříznivého počasí
- ✗ veřejné osvětlení je umístěno na sloupech elektrického vedení, které ČEZ postupně odstraňuje

VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+:

SC 3.1 Vytvořit vhodné podmínky pro diverzifikaci ekonomické základny regionálních center a jejich venkovského zázemí a využít jejich potenciálu a podpořit propojení podnikatelských subjektů ve vztahu k potřebám trhu práce

SC 3.5 Umožnit energetickou transformaci venkovského zázemí regionálních center

V tématu vodohospodářská infrastruktura nebyla identifikována přímá vazba na SRR ČR 2021+

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027:

SC C2 Chytré sítě

SC E2 Města pro život

SC E3 Sebevědomý venkov

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE:

P9 (Krajské priority územního plánování) Vytvářet územní podmínky pro zajištění migrační propustnosti krajiny pro volně žijící živočichy a pro člověka, zejména při umísťování nové zástavby a dopravní a technické infrastruktury.

P20 (Krajské priority územního plánování) Vytvářet územní podmínky pro rozvoj decentralizované, efektivní a bezpečné výroby energie zejména z obnovitelných zdrojů, šetrné k životnímu prostředí, s cílem minimalizace jejich negativních vlivů a rizik při respektování přednosti zajištění bezpečného zásobování území energiemi.

Z7 (SOB7a Specifická oblast Jizerské hory) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy cestovního ruchu a ostatních sociálně ekonomických aktivit v území CHKO Jizerské hory.

- Vytvářet územní podmínky pro zlepšení technické infrastruktury.

Z11 (SOB9a Specifická oblast sucha Frýdlantsko) Vytvářet územní podmínky pro ochranná a kompenzační opatření proti ohrožení území Frýdlantska suchem, povodněmi a těžbou uhlí v Polsku (Turów) včetně zajištění dostatku vody pro zásobování obyvatelstva.

- Vytvářet územní podmínky pro rozvoj a údržbu vodohospodářské infrastruktury, pro zabezpečení požadavků na dodávky vody v období nepříznivých hydrologických podmínek, zejm. pro infrastrukturu k zajištění dodávek vody z oblastí s příznivější vodohospodářskou situací a s ohledem na místní podmínky pro budování nových zejm. povrchových zdrojů vody.

Z26 (Zásobování vodou) Zabezpečit bezproblémové zásobování obyvatel a dalších odběratelů nezávadnou a kvalitní vodou, vytvářet územní podmínky pro dosažení evropských standardů při pokrytí území LK zásobovacími vodovodními systémy.

- Územní rezerva pro vodní přivaděč VD Josefův Důl – ÚV Bílý Potok.

Z28 (Čištění odpadních vod) Zlepšit kvalitativní stav povrchových a podzemních vod, vytvářet územní podmínky pro eliminaci hlavních zdrojů znečištění povrchových a podzemních vod.

Z30 (Energetika) Zajistit územní podmínky pro efektivní zásobování území energiemi a hospodaření s nimi.

Z31 (Energetika) Vytvářením územních podmínek pro reálný nárůst výroby energií z obnovitelných zdrojů zvyšovat soběstačnost LK v dodávkách energií.

Z34 (Spoje a telekomunikace) Vytvářet podmínky pro zlepšení dostupnosti služeb spojů a telekomunikací ve vztahu k potřebám území.

PŘÍKLADY ZÁMĚRŮ Z INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ:

Nové FVE - Kino, knihovna, hala služeb

- město Hejnice/Hejnice/15 000 000 Kč/2024–2025

DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY:

Bílý Potok:

- převedení elektrického vedení veřejného osvětlení pod zem

Bulovka:

- vybudování fotovoltaiky na obecních budovách

Dětrichov:

- vybudování fotovoltaiky na veřejných budovách

Dolní Řasnice:

- vybudování větrného parku Řasnice
- vybudování fotovoltaiky na škole a bývalém zemědělském pozemku

Habartice:

- modernizace veřejného osvětlení

Hejnice:

- napojení zbývajících částí města na kanalizační síť
- výměna zastaralého teplovodu
- výměna zastaralých stožárů veřejného osvětlení
- vybudování fotovoltaiky na veřejných budovách

Heřmanice:

- zavedení vodovodního řádu do části obce Kristiánov

Krásný Les:

- vybudování fotovoltaiky před obecním úřadem

Kunratice:

- převedení elektrického vedení veřejného osvětlení pod zem
- zasíťování lokalit pro bydlení

Pertoltice:

- rozšíření vodovodní sítě
- modernizace veřejného osvětlení včetně vybudování nových sloupů

Raspenava:

- výměna plynového kotle v domově s pečovatelskou službou
- zasíťování lokalit pro bydlení

Višňová:

- revitalizace kanalizace
- energetické úspory v objektu školy
- vybudování fotovoltaiky na škole a domu služeb

NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

- ZAJIŠTĚNÍ KOMPLEXNÍHO NAPOJENÍ ÚZEMÍ NA SYSTÉMY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY (DOPLNĚNÍ, OBNOVA, ROZŠÍŘENÍ) ODPOVÍDAJÍCÍHO MÍSTNÍM PODMÍNKÁM

- ROZŠIŘOVÁNÍ A PROPOJOVÁNÍ VODOVODNÍCH SÍTÍ, REKONSTRUKCE ZASTARALÝCH A NEVYHOVUJÍCÍCH VODOVODNÍCH SÍTÍ
- BUDOVÁNÍ A OBNOVA KANALIZACÍ A ČISTÍCÍCH ZAŘÍZENÍ ODPADNÍCH VOD, VČETNĚ LOKÁLNÍCH ČISTÍREN ODPADNÍCH VOD
- ZPŘÍSTUPNĚNÍ A ROZVOJ VYSOKORYCHLOSTNÍHO PŘIPOJENÍ K INTERNETU
- ZVYŠOVÁNÍ KVALITY A POKRYTÍ ÚZEMÍ MOBILNÍM SIGNÁLEM A DIGITÁLNÍM TELEVIZNÍM VYSÍLÁNÍM

1 D

DOSTUPNOST ZDRAVOTNÍCH A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

ZDŮVODNĚNÍ:

V území se nacházejí dvě zařízení poskytující lůžkovou zdravotní péči – nemocnice ve Frýdlantu a Lázně Libverda. Lázně se však zaměřují pouze na specializovanou péči, například léčbu pohybového aparátu. Odbornou péčí, kterou nemocnice neposkytuje, obyvatelé vyhledávají v Liberci nebo Jablonci nad Nisou.

Území má nižší dostupnost základních zdravotních služeb, lékařské ordinace nejsou ve všech obcích. Zároveň obce mají potíže s hledáním nových lékařů (např. zubaři, praktici). Obce se proto zapojily do spolupráce na přilákání lékařů.

Na území jsou poskytovány základní sociální služby, jako jsou domovy pro seniory, pečovatelská služba nebo nízkoprahová zařízení, většinou umístěné ve větších obcích, avšak s omezenou kapacitou.

VAZBA NA ANALÝZU:

- ✓ lázeňské zařízení
- ✗ nižší dostupnost zdravotních služeb a nedostatek lékařů (zubaři, praktičtí lékaři)
- ✗ chybějící sociální služby

VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+:

SC 3.3 Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit

SC 5.4 Zajištění dostatečné občanské vybavenosti

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027:

SC D2 Zodpovědná péče o zdraví

SC D3 Vstřícné a dostupné služby v sociální oblasti

SC E2 Města pro život

SC E3 Sebevědomý venkov

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE:

Z58 (Občanské vybavení) Zlepšovat podmínky pro rozvoj občanského vybavení.

PŘÍKLADY ZÁMĚRŮ Z INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ:

Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.

DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY:

Dolní Řasnice:

- vybudování domova pro seniory na místě původního brownfieldu

Frýdlant:

- navýšení kapacity v domově pro seniory U Spasitele

Krásný Les:

- vybudování domova pro seniory na místě původního brownfieldu

Višňová:

- vybavení ordinace pro zubaře
- vybudování domova pro seniory na místě bývalého obecního úřadu

NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

- PODPORA UDRŽITELNOSTI A DOSTUPNOSTI SÍTĚ ZDRAVOTNÍCH A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB
- PODPORA VZNIKU A UDRŽENÍ ORDINACÍ PRIMÁRNÍ PÉČE V MÉNĚ ATRAKTIVNÍCH LOKALITÁCH
- PODPORA ZVYŠOVÁNÍ POČTU ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ (LÉKAŘSKÝCH I NELÉKAŘSKÝCH PROFESÍ), JEJICH STABILIZACE A MOTIVACE
- ROZVOJ SÍTĚ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB ZALOŽENÉ NA AKTUÁLNÍCH POTŘEBÁCH UŽIVATELŮ A ÚZEMÍ VE VZTAHU K DOSTUPNÝM ZDROJŮM

2D ROZVOJ A UDRŽITELNOST VZDĚLÁVÁNÍ

ZDŮVODNĚNÍ:

Úroveň vzdělanosti obyvatel je v porovnání s průměrem Libereckého kraje nižší, což má dopad na zaměstnanost i celkový sociální profil regionu.

Většina obcí provozuje mateřské školy a základní školy do 1. stupně, často ve formě malotřídek. Tyto základní školy se ale potýkají s nízkým počtem žáků, což zvyšuje riziko jejich uzavření. Střední školy se nacházejí ve Frýdlantu a Hejnicích. Stav některých budov není v dobrém stavu a vyžaduje rekonstrukci.

Technické vybavení škol je na velmi dobré úrovni – například nechybí interaktivní tabule nebo moderní výukové pomůcky. Problémem je ale někdy slabší technologická připravenost části učitelů, která brání plnému využití moderních nástrojů ve výuce.

Obce upozorňují na problém spojený s plánovanou změnou financování nepedagogických pracovníků. Pokud jejich platy přejdou plně na zřizovatele, budou muset obce tyto výdaje hradit ze svých rezerv – a to není dlouhodobě udržitelné.

VAZBA NA ANALÝZU:

- ✓ dostupnost středních škol (Frydlant, Hejnice)
- ✗ nízká vzdělanost obyvatel
- ✗ nevyhovující stav veřejných prostranství a objektů v majetku obcí
- ✗ riziko uzavírání ZŠ z důvodu nízkého počtu žáků
- ✗ nedostatečné znalosti pedagogů v oblasti využití moderních technologií ve výuce
- ✗ nejasné financování nepedagogických pracovníků

VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+:

SC 3.1 Vytvořit vhodné podmínky pro diverzifikaci ekonomické základny regionálních center a jejich venkovského zázemí a využití jejich potenciálu a podpořit propojení podnikatelských subjektů ve vztahu k potřebám trhu práce

SC 3.3 Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit

SC 5.4 Zajištění dostatečné občanské vybavenosti

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027:

SC D1 Vzdělávání pro budoucnost

SC E2 Města pro život

SC E3 Sebevědomý venkov

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE:

Z58 (Občanské vybavení) Zlepšovat podmínky pro rozvoj občanského vybavení.

PŘÍKLADY ZÁMĚRŮ Z INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ:

Rekonstrukce tělocvičny čp. 198 Habartice

- obec Habartice/Habartice/12 000 000Kč/2026-2028

Rekonstrukce interiéru ZŠ

- město Hejnice/Hejnice/36 092 475Kč/2025-2026

DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY:

Bílý Potok:

- rekonstrukce toalet na základní škole

Dětrichov:

- přesun základní školy do nových prostor

Frýdlant:

- dokončující práce na objektu speciální školy včetně vybavení mobiliářem

Krásný les:

- rekonstrukce fasády budovy školy

Kunratice:

- přesun mateřské školy do budovy bývalé základní školy

Lázně Libverda:

- vybudování multifunkční auly na základní škole

NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

- ZATRAKTIVNĚNÍ A ZKVALITNĚNÍ VÝUKY NA ŠKOLÁCH
- PODPORA MOŽNOSTÍ DOKONČENÍ NEUKONČENÉHO STUDIA A DALŠÍHO ROZŠÍŘENÍ VZDĚLÁNÍ, VČETNĚ ZAJIŠTĚNÍ INFORMOVANOSTI O TĚCHTO MOŽNOSTECH
- PODPORA NEFORMÁLNÍHO A ZÁŽITKOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ A STUDENTŮ NA ŠKOLÁCH I MIMO NĚ
- ZAJIŠTĚNÍ DOSTUPNÉHO A KVALITNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ PRO VŠECHNY SKUPINY OBYVATELSTVA
- VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ SE ZOHLEDNĚNÍM JEJICH VZDĚLÁVACÍCH POTŘEB PO CELOU DOBU JEJICH PROFESNÍ KARIÉRY
- PODPORA ZŘIZOVÁNÍ A ZACHOVÁNÍ POZIC ŠKOLNÍCH PSYCHOLOGŮ, SPECIÁLNÍCH PEDAGOGŮ A NEPEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ NA ŠKOLÁCH V ZÁVISLOSTI NA SITUACI NA TRHU PRÁCE A FINANČNÍCH MOŽNOSTECH
- POŘIZOVÁNÍ, ÚDRŽBA A OBNOVA MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉHO ZÁZEMÍ A VYBAVENÍ VZDĚLÁVACÍCH ZAŘÍZENÍ

3D**PŘÍZNIVÉ SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ A BEZPEČNOST OBYVATEL A MAJETKU****ZDŮVODNĚNÍ:**

V některých obcích byly identifikovány sociálně vyloučené lokality. Zároveň je pro tuto oblast zaznamenán zvýšený index sociálního vyloučení a nadprůměrný podíl osob v exekuci ve srovnání s krajským průměrem.

Obce upozorňují na nízkou dostupnost bezpečnostních složek z důvodu nedostatečného personálního obsazení a rozsahu obsluhovaného území jednou služebnou. V příhraničí je zaznamenána vyšší kriminalita.

VAZBA NA ANALÝZU:

- ✗ existence sociálně vyloučených lokalit
- ✗ vysoký podíl osob ohrožených sociálním vyloučením
- ✗ nedostatečné personální obsazení a rozsáhlé území, které je obsluhováno jednou služebnou Policie ČR
- ✗ zvýšená kriminalita v příhraničních oblastech s Polskem

VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+:

SC 3.3 Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit

SC 5.3 Zajistit efektivní prevenci sociálního vyloučení a energetické chudoby a podporovat komunitní život v obcích

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027:

SC D3 Vstřícné a dostupné služby v sociální oblasti

SC D4 Bezpečné místo pro život

SC E2 Města pro život

SC E3 Sebevědomý venkov

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE:

Z58 (Občanské vybavení) Zlepšovat podmínky pro rozvoj občanského vybavení.

Z54 (Koncepte územního uspořádání, typologie městských a venkovských prostorů) Vytvářet územní podmínky pro vyvážený rozvoj území a sociální soudržnosti v diferencovaných podmínkách městského a venkovského prostoru.

Z61 (Zásady koncepce ochrany území a zvýšení jeho bezpečnosti) Chránit a rozvíjet zdroje a podmínky pro zajištění bezpečnosti území.

PŘÍKLADY ZÁMĚRŮ Z INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ:

Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.

DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY:

Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.

NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

- PODPORA SOCIÁLNÍ INTEGRACE, PREVENCE SOCIÁLNÍHO VYLOUČENÍ, ŘEŠENÍ SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALIT A SKUPIN ZDE ŽIJÍCÍCH

- PODPORA PREVENTIVNÍCH AKTIVIT SMĚŘUJÍCÍCH K VYHLEDÁVÁNÍ A ZAČLEŇOVÁNÍ OSOB OHROŽENÝCH SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM A OSOB VEDOUCÍCH RIZIKOVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA (VZDĚLÁVÁNÍ, VOLNOČASOVÉ AKTIVITY, PREVENCE ZTRÁTY BYDLENÍ ...)
- ZAJIŠTĚNÍ DOSTATEČNÉHO POČTU POLICISTŮ V ZÁVISLOSTI NA POČTU UŽIVATELŮ ÚZEMÍ A ZOHLEDŇUJÍCÍ RIZIKOVOST
- ZVYŠOVÁNÍ BEZPEČNOSTI VE VEŘEJNÝCH PROSTORECH (NAPŘ. PODPORA ČINNOSTI ASISTENTŮ PREVENCE KRIMINALITY, INSTALACE KAMEROVÝCH SYSTÉMŮ...)
- PODPORA PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE V OBLASTI BEZPEČNOSTI OBYVATEL A MAJETKU

1E DOSTUPNÉ BYDLENÍ, ZAJIŠTĚNÍ A ÚDRŽBA MAJETKU A ZABEZPEČENÍ SLUŽEB

ZDŮVODNĚNÍ:

Intenzita bytové výstavby na Frýdlantsku je ve srovnání s průměrem Libereckého kraje podprůměrná.

Stav a vybavení některých veřejných budov není v dobrém stavu a často vyžaduje opravy. Také veřejná prostranství ve městech a obcích potřebují pravidelnou a systematickou údržbu.

V každé obci je alespoň částečně zajištěna možnost nákupu základních potravin. Ostatní služby, jako jsou supermarkety nebo banky, jsou však dostupné převážně jen ve větších obcích.

VAZBA NA ANALÝZU:

- ✗ nízká intenzita bytové výstavby
- ✗ nevyhovující stav veřejných prostranství a objektů v majetku obcí
- ✗ horší dostupnost základních služeb

VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+:

SC 3.3 Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit

SC 5.4 Zajištění dostatečné občanské vybavenosti

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027:

SC E2 Města pro život

SC E3 Sebevědomý venkov

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE:

Z54 (Koncepce územního uspořádání, typologie městských a venkovských prostorů) Vytvářet územní podmínky pro vyvážený rozvoj území a sociální soudržnosti v diferencovaných podmínkách městského a venkovského prostoru.

Z58 (Občanské vybavení) Zlepšovat podmínky pro rozvoj občanského vybavení.

PŘÍKLADY ZÁMĚRŮ Z INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ:

Rekonstrukce hasičského cvičiště vč. vybudování soc. zázemí

- město Frýdlant/Frýdlant/48 000 000Kč/2025-2026

Rekonstrukce bytů v čp. 252 Hejnice

- město Hejnice/Hejnice/13 000 000Kč/2024-2026

Rekonstrukce budovy MěÚ Hejnice

- město Hejnice/Hejnice/15 000 000Kč/2024-2026

Snížení energetické náročnosti panelových budov nového sídliště - zateplení

- město Hejnice/Hejnice/70 000 000Kč/2024-2027

Bytové domy pro nájemní bydlení s částí sociálních bytů u kotelny vč. kompletní PD

- město Hejnice/Hejnice/198 000 000Kč/2026-2028

Rekonstrukce zdi a schodů Skalní město

- město Hejnice/Hejnice/10 500 000Kč/2024-2026

Řešení centra Hejnic

- město Hejnice/Hejnice/100 000 000Kč/2024-2028

Rekonstrukce veřejné zeleně v Hejnicích

- město Hejnice/Hejnice/6 000 000Kč/2023-2026

Výstavba multifunkčního společenského domu se sálem

- město Hejnice/Hejnice/105 000 000 Kč/2026-2030

Rekonstrukce městských lázní

- město Hejnice/Hejnice/3 000 000Kč/2024-2028

Rekonstrukce "Dělnického domu"

- město Nové Město pod Smrkem/Nové Město pod Smrkem/3 000 000Kč/2024-2027

DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY:

Bílý Potok:

- rekonstrukce střechy kostela
- rekonstrukce budovy pošty s vytvořením bytových jednotek

Bulovka:

- zateplení budov
- rekonstrukce kostela a kostelních zdí
- rekonstrukce hřbitovní zdi

Dětrichov:

- rekonstrukce kulturního sálu

Dolní Řasnice:

- rekonstrukce hřbitovní zdi

Frýdlant:

- rekonstrukce sálu Beseda

Hejnice:

- zasíťování dvou lokalit pro výstavbu bydlení
- výstavba bytových domů
- zateplení obecních bytů
- přeměna bývalé školy na knihovnu a komunitní centrum
- rekonstrukce interiéru kina

Heřmanice:

- rekonstrukce obecního bytu
- úprava venkovního prostoru (zeleň, propustná dlažba)
- vybudování veřejných toalet
- rekonstrukce a zateplení kulturního domu

Jindřichovice pod Smrkem:

- výstavba bytových domů pro mladé rodiny a seniory
- zasíťování lokalit pro bydlení
- rekonstrukce kulturního sálu

Krásný les:

- rekonstrukce hasičské zbrojnice
- rekonstrukce obecního bytu
- rekonstrukce kostela

Kunratice:

- přesun hasičské zbrojnice
- přeměna bývalé školy na knihovnu a komunitní centrum

Lázně Libverda:

- revitalizace okolí autobusového obratiště

Raspenava:

- rekonstrukce bytových domů
- rekonstrukce hřbitovní zdi

Višňová:

- oprava budov v havarijním stavu v části obce Andělka
- oprava kaple
- rekonstrukce obecních bytů
- výstavba nové hasičské zbrojnice
- výstavba nového obecního úřadu
- rekonstrukce kostela

NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

- PODPORA DOSTUPNOSTI KVALITNÍHO BYDLENÍ PRO VŠECHNY SKUPINY OBYVATEL

- ÚDRŽBA A ZKVALITŇOVÁNÍ VEŘEJNÉHO PROSTORU, BUDOV, OBJEKTŮ A MOBILIÁŘE, VČETNĚ JEJICH BEZBARIÉROVOSTI
- PODPORA DOSTUPNOSTI SLUŽEB OBČANSKÉ VYBAVENOSTI (PRODEJNA, KNIHOVNA ...), VČETNĚ MOBILNÍCH SLUŽEB A SDÍLENÍ PROSTOR

2 E

CHYTRÁ SPRÁVA ÚZEMÍ

ZDŮVODNĚNÍ:

Pouze 12 z 18 obcí má zpracované územní plány v souladu s aktuálním stavebním zákonem, které většinou ale nejsou v jednotném standardu a jejich aktualizace proběhne až v rámci jejich změn.

Obce a další subjekty z území upozorňují na problémy v oblasti dotací (administrativní zátěž, spolufinancování, tematická zaměřenost výzev, nedostatečné personální kapacity). Na druhé straně si velmi pochvalují spolupráci s Mikroregionem Frýdlantsko a MAS Frýdlantsko.

VAZBA NA ANALÝZU:

- ✓ tradiční spolupráce v rámci DSO a MAS
- ✓ dobrá komunikace a spolupráce mezi obcemi
- ✗ územní plány nejsou v jednotném standardu
- ✗ administrativní náročnost dotací EU, vyšší míra spolufinancování ze strany žadatelů a omezující podmínky dotací
- ✗ nedostatečné kapacity obcí na sledování výzev a administraci dotací

VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+:

SC 6.2 Rozvíjet strategické plánování na bázi funkčních regionů a posilovat spolupráci aktérů v území

SC 6.3 Zohledňovat územní dimenzi v rámci sektorových politik a rozvíjet SMART řešení

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027:

SC E1 Otevřená správa a rozvoj území

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE:

P3 (Krajské priority územního plánování) Při stanovování způsobu využití území v územně plánovací dokumentaci upřednostňovat komplexní řešení před uplatňováním jednostranných hledisek a požadavků, které ve svých důsledcích zhoršují stav i hodnoty území.

PŘÍKLADY ZÁMĚRŮ Z INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ:

Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.

DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY:

Višňová:

- nový územní plán

Další záměry uvedené níže poskytl odbor územního plánování a stavebního řádu Krajského úřadu Libereckého kraje.

Bílý Potok:

- nový územní plán

Dětřichov:

- nový územní plán

Dolní Řasnice:

- nový územní plán

Horní Řasnice:

- nový územní plán

Krásný Les:

- nový územní plán

Višňová:

- nový územní plán

NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

- POŘÍZOVÁNÍ A UPLATŇOVÁNÍ ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍCH DOKUMENTACÍ A ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍCH PODKLADŮ OBCÍ
- PODPORA ZPRACOVÁNÍ DIGITÁLNÍCH ÚZEMNÍCH PLÁNŮ DLE STANDARDŮ
- SNIŽOVÁNÍ ADMINISTRATIVNÍCH NÁROKŮ NA PŘÍPRAVU ŽÁDOSTI O DOTACI A PŘI VEDENÍ A UKONČENÍ PROJEKTU
- ZAJIŠTĚNÍ VYŠŠÍ MÍRY FINANCOVÁNÍ PRO PROJEKTY, KTERÉ JSOU KLÍČOVÉ PRO ROZVOJ OBCÍ (NAPŘ. VÝSTAVBA KANALIZACE)
- PODPORA NAVÝŠENÍ PERSONÁLNÍCH KAPACIT PRO SPRÁVU DOTACÍ A VYHLEDÁVÁNÍ VHODNÝCH VÝZEV
- PORADENSTVÍ V OBLASTI DOTAČNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ A VYUŽÍVÁNÍ FINANČNÍCH ZDROJŮ K PODPOŘE VYVÁŽENÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

1 F PÉČE O KRAJINU A ZAJIŠTĚNÍ ZDRAVÉHO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

ZDŮVODNĚNÍ:

Území se vyznačuje vysokou přírodní hodnotou, kterou je nezbytné zachovat. Přesto zde přetrvávají některá negativa, jako jsou vlivy těžby uhlí a provozu elektrárny Turów, světelný smog či tranzitní doprava.

Frýdlantsko je ohroženo častými povodněmi a protipovodňová opatření nejsou realizována v dostatečné míře.

Na Frýdlantsku se nachází velké množství chátrajících a nevyužívaných objektů, zejména bývalých továren a zemědělských areálů, které zatěžují krajinu a představují potenciál pro budoucí revitalizaci.

V území chybí velká kompostárna pro bioodpad.

VAZBA NA ANALÝZU:

- ✓ ochrana přírody a krajiny – množství cenných přírodních lokalit
- ✓ zdroje minerálních a léčivých vod v území
- ✗ negativní vlivy související s těžbou a provozem elektrárny a dolu Turów (hluk, prach, ohrožení hladiny podzemní vody)
- ✗ světelný smog ze skleníků v Polsku
- ✗ zatížení území tranzitní dopravou
- ✗ zatížení obcí hlukem a prachem z těžby a s ní související nákladní dopravy
- ✗ nedostatečná retenční schopnost krajiny pravidelně způsobující povodně, nedostatečná protipovodňová opatření
- ✗ průmyslové a zemědělské brownfields
- ✗ neexistence velké kompostárny v území

VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+:

SC 3.4 Pečovat o prostředí obce a stabilizovat dlouhodobé využívání krajiny a zamezit její degradaci

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027:

SC F1 Zdravé životní prostředí

SC F2 Respektovaná příroda a krajina

SC F3 Šetrné zemědělství a lesní hospodářství

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE:

P16 (Krajské priority územního plánování) Vytvářet územní podmínky pro preventivní ochranu území a obyvatelstva před povodněmi. Při územně plánovací činnosti zohlednit stanovená záplavová území, využívat výstupů z map povodňového ohrožení a povodňového rizika pro stanovení využití území.

Z7 (SOB7a Specifická oblast Jizerské hory) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy cestovního ruchu a ostatních sociálně ekonomických aktivit v území CHKO Jizerské hory.

Z11 (SOB9a Specifická oblast sucha Frýdlantsko) Vytvářet územní podmínky pro ochranná a kompenzační opatření proti ohrožení území Frýdlantska suchem, povodněmi a těžbou uhlí v Polsku (Turów) včetně zajištění dostatku vody pro zásobování obyvatelstva.

Z29 (Ochrana území před povodněmi) Vytvářet územní předpoklady pro realizaci adekvátních opatření na ochranu před povodněmi především formou celkové revitalizace krajiny a vodních ekosystémů umožňující zvýšení ochrany před povodněmi prostřednictvím zvýšení retenční schopnosti krajiny, formy opatření ochrany před povodněmi technického charakteru musí respektovat principy minimalizace negativních vlivů na biologickou rozmanitost a stabilitu ekosystémů.

Z35 (Nakládání s odpady) Vytvářet územní podmínky pro realizaci koncepce nakládání s odpady založené na maximálním třídění a recyklaci odpadů a umožňující racionální využití stávajících kapacit technicky zabezpečených skládek a centrální spalovny Liberec.

Z42 (Zásady koncepce ochrany a rozvoje přírodních hodnot) Zajistit ochranu přírodních hodnot území kraje jejich vhodným využíváním a odpovídající péčí.

Z47 (Zásady koncepce ochrany a rozvoje přírodních hodnot) Hospodárně využívat nerostné bohatství kraje, řešit územní střety mezi zájmy těžby nerostných surovin a zájmy ochrany přírody a krajiny a zájmy ochrany vod.

PŘÍKLADY ZÁMĚRŮ Z INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ:

Revitalizace rybníka

- obec Habartice/Habartice/3 000 000 Kč/2023–2025

Lokální biokoridor na Frýdlantsku mezi Supím vrchem a Bažantnicí

- Liberecký kraj/Frýdlant/4 205 461 Kč/2025–2028

DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY:

Analýza protipovodňových opatření v Mikroregionu Frýdlantsko (2015):

- vybudování poldru (Bulovka, Heřmanice, Libverda, Raspenava)
- zkapacitnění toku (Dolní Řasnice, Kunratice, Dětrichov)
- řízení rozliv (Hejnice)
- vybudování retenční nádrže (Habartice, Nové Město pod Smrkem)

Bílý Potok:

- vybudování poldru (směrem po toku Smědě)

Kunratice:

- vybudování retenční nádrže

NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

- PODPORA PROJEKTŮ VEDOUCÍCH KE SNIŽOVÁNÍ EMISÍ ŠKODLIVÝCH LÁTEK DO OVZDUŠÍ (VČETNĚ SVĚTELNÉHO SMOGU)
- MINIMALIZACE NEGATIVNÍCH VLIVŮ DOPRAVY A TĚŽBY NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (HLUK, EMISE ...)
- REALIZACE PŘÍRODĚ BLÍZKÝCH PROTIPOVODŇOVÝCH OPATŘENÍ

- OBNOVA A ÚDRŽBA VODNÍCH PLOCH, PÉČE O VODNÍ TOKY
- PODPORA VYUŽITÍ BROWNFIELDS PRO NOVÉ ÚČELY NEBO JEJICH ODSTRANĚNÍ, VČETNĚ LIKVIDACE EXISTUJÍCÍCH EKOLOGICKÝCH ZÁTĚŽÍ V JEJICH AREÁLECH
- PODPORA AKTIVIT VEDOUCÍCH K LIKVIDACI NÁSLEDKŮ PŘÍRODNÍCH A EKOLOGICKÝCH POHROM A DOPADŮ KLIMATICKÉ ZMĚNY
- ROZVOJ SÍTĚ ZAŘÍZENÍ NA ZPRACOVÁNÍ A VYUŽÍVÁNÍ ODPADU

Souhrn klíčových aktivit

1A ROZVOJ PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ A PODNIKÁNÍ

- Rozvoj stávajících i nových nástrojů podpory začínajících podnikatelů a firem v regionu
- Podpora regionálních produktů, tradičních výrob a řemesel, lokální spotřeby a místních spotřebitelských řetězců
- Podpora zaměstnatelnosti, rovného přístupu a různých forem zaměstnanosti ohrožených skupin obyvatel a osob vedoucích rizikový způsob života (např. osoby se zdravotním postižením, národnostní menšiny), včetně zvyšování informovanosti zaměstnavatelů
- Zvyšování informovanosti o nabídce zaměstnání

1B ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU, KULTURNÍHO DĚDICTVÍ A VOLNOČASOVÉ INFRASTRUKTURY

- Budování, údržba a rekonstrukce základní a doprovodné turistické infrastruktury respektující limity území (např. ubytování, stravování, parkoviště, kyvadlová doprava)
- Zaměření turistické nabídky na prodloužení pobytu turistů a návštěvníků v regionu
- Regulace návštěvnosti a propagace méně navštěvovaných míst v prostoru a čase (mimosezóna), včetně různých alternativ s ohledem na počasí)
- Vzájemná spolupráce, propagace a koordinace marketingu v oblasti cestovního ruchu (propojení kontaktů, komunikace mezi subjekty, sladění s ochranou ŽP)
- Zlepšování stavebně technického stavu památkových objektů, včetně bezbariérového přístupu, v zájmu zvýšení jejich návštěvnosti a využití pro cestovní ruch
- Rozvoj, modernizace, budování a údržba přírodních i umělých sportovišť a sportovních a volnočasových areálů

1C KVALITNÍ REGIONÁLNÍ NAPOJENÍ, DOPRAVNÍ SÍŤ A OBSLUŽNOST ÚZEMÍ

- Zlepšení silničního napojení regionu Frýdlantska na regionální i vyšší centra osídlení
- Vymístění tranzitní dopravy ze zastavených území (obchvaty, přeložky ...)
- Odstraňování havarijních, nevyhovujících a dopravně nebezpečných úseků silnic a místních komunikací, včetně silničních objektů (zdi, propustky, mosty ...)
- Budování parkovacích kapacit v návaznosti na veřejnou dopravu a cíle cestovního ruchu
- Zajištění dopravní obslužnosti území veřejnou dopravou osob
- Rekonstrukce a modernizace železničních tratí, mostních objektů a tunelů s cílem zatraktivnění a zrychlení železniční dopravy pro dosažení její konkurenceschopnosti
- Zlepšování stavu stanic a zastávek veřejné dopravy a jejich modernizace (zařízení, bezbariérovost, parkování, služby ...), budování a rozvoj dopravních terminálů
- Podpora zavádění opatření na zvyšování plynulosti a bezpečnosti silniční dopravy (regulace rychlosti, využívání chytrých technologií, chodníky, přechody atd.)

2C ROZVOJ A ÚDRŽBA VODOHOSPODÁŘSKÉ INFRASTRUKTURY, ENERGETIKA A SÍTĚ

- Zajištění komplexního napojení území obce na systémy technické infrastruktury (doplnění, obnova, rozšíření) odpovídajícího místním podmínkám
- Rozšiřování a propojování vodovodních sítí, rekonstrukce zastaralých a nevyhovujících vodovodních sítí
- Budování a obnova kanalizací a čistících zařízení odpadních vod, včetně lokálních čistíren odpadních vod
- Zpřístupnění a rozvoj vysokorychlostního připojení k internetu
- Zvyšování kvality a pokrytí území mobilním signálem a digitálním televizním vysíláním

1D DOSTUPNOST ZDRAVOTNÍCH A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

- Podpora udržitelnosti a dostupnosti sítě zdravotních a sociálních služeb
- Podpora vzniku a udržení ordinací primární péče v méně atraktivních lokalitách
- Podpora zvyšování počtu zdravotnických pracovníků (lékařských i nelékařských profesí), jejich stabilizace a motivace
- Rozvoj sítě sociálních služeb založené na aktuálních potřebách uživatelů a území ve vztahu k dostupným zdrojům

2D ROZVOJ A UDRŽITELNOST VZDĚLÁVÁNÍ

- Zatraktivnění a zkvalitnění výuky na školách
- Podpora možností dokončení neukončeného studia a dalšího rozšíření vzdělání, včetně zajištění informovanosti o těchto možnostech
- Podpora neformálního a zážitkového vzdělávání žáků a studentů na školách i mimo ně
- Zajištění dostupného a kvalitního vzdělávání pro všechny skupiny obyvatelstva
- Vzdělávání pedagogických pracovníků se zohledněním jejich vzdělávacích potřeb po celou dobu jejich profesní kariéry
- Podpora zřizování a zachování pozic školních psychologů, speciálních pedagogů a nepedagogických pracovníků na školách v závislosti na situaci na trhu práce a finančních možnostech
- Pořizování, údržba a obnova materiálně-technického zázemí a vybavení vzdělávacích zařízení

3D PŘÍZNIVÉ SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ A BEZPEČNOST OBYVATEL A MAJETKU

- Podpora sociální integrace, prevence sociálního vyloučení, řešení sociálně vyloučených lokalit a skupin zde žijících
- Podpora preventivních aktivit směřujících k vyhledávání a začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením a osob vedoucích rizikový způsob života (vzdělávání, volnočasové aktivity, prevence ztráty bydlení ...)
- Zajištění dostatečného počtu policistů v závislosti na počtu uživatelů území a zohledňující rizikovost
- Zvyšování bezpečnosti ve veřejných prostorech (např. podpora činnosti asistentů prevence kriminality, instalace kamerových systémů...)
- Podpora přeshraniční spolupráce v oblasti bezpečnosti obyvatel a majetku

1E DOSTUPNÉ BYDLENÍ, ZAJIŠTĚNÍ A ÚDRŽBA MAJETKU A ZABEZPEČENÍ SLUŽEB

- Podpora dostupnosti kvalitního bydlení pro všechny skupiny obyvatel
- Údržba a zkvalitňování veřejného prostoru, budov, objektů a mobiliáře, včetně jejich bezbariérovosti
- Podpora dostupnosti služeb občanské vybavenosti (prodejna, knihovna ...), včetně mobilních služeb a sdílení prostor

2E CHYTRÁ SPRÁVA ÚZEMÍ

- Pořizování a uplatňování územně plánovacích dokumentací a územně plánovacích podkladů obcí
- Podpora zpracování digitálních územních plánů dle standardů
- Snižování administrativních nároků na přípravu žádosti o dotaci a při vedení a ukončení projektu
- Zajištění vyšší míry financování pro projekty, které jsou klíčové pro rozvoj obcí (např. výstavba kanalizací)
- Podpora navýšení personálních kapacit pro správu dotací a vyhledávání vhodných výzev
- Poradenství v oblasti dotačních příležitostí a využívání finančních nástrojů k podpoře vyváženého rozvoje území

1F PÉČE O KRAJINU A ZAJIŠTĚNÍ ZDRAVÉHO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- Podpora projektů vedoucích ke snižování emisí škodlivých látek do ovzduší (včetně světelného smogu)
- Minimalizace negativních vlivů dopravy a těžby na životní prostředí (hluk, emise ...)
- Realizace přírodě blízkých protipovodňových opatření
- Obnova a údržba vodních ploch, péče o vodní toky
- Podpora využití brownfields pro nové účely nebo jejich odstranění, včetně likvidace existujících ekologických zátěží v jejich areálech
- Podpora aktivit vedoucích k likvidaci následků přírodních a ekologických pohrom a dopadů klimatické změny
- Rozvoj sítě zařízení na zpracování a využívání odpadu

Závěr

Pro území ORP Frýdlant byla pilotní případová studie zpracována již v roce 2022. Vzhledem k novým poznatkům a aktuálním potřebám území byla tato studie aktualizována.

Na základě analytické části a zapojení místních aktérů byly identifikovány silné a slabé stránky území. Mezi silné stránky Frýdlantska patří lázeňství, cenné přírodní prostředí, aktivity v oblasti revitalizace brownfieldů a jejich další využití či příznivé podmínky pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie. Naopak slabé stránky zahrnují dlouhodobý nedostatek pracovních příležitostí, vysokou nezaměstnanost, přítomnost sociálně vyloučených lokalit, nevyhovující dopravní dostupnost do/z regionu nebo špatný internetový/mobilní signál. Z místního šetření dále vyplynulo, že obce vnímají vysokou administrativní náročnost dotačních programů a značnou míru požadovaného spolufinancování ze strany žadatelů jako významný problém.

Pro sledované území bylo definováno 10 rozvojových oblastí rozdělených do 6 rozvojových témat. Tyto oblasti cílí především na vyrovnaní regionálních disparit (např. zlepšení dopravní dostupnosti, řešení sociálních problémů apod.). Z výčtu všech rozvojových oblastí v této případové studii nemá pouze jedna vazbu na SRR ČR 2021+. Tím je rozvoj a údržba vodohospodářské infrastruktury v regionu, energetika a sítě.

Seznam zkratek

ASZ	Agentura pro sociální začleňování
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
EK ČR	Exekutorská komora České republiky
EU	Evropská unie
GIS	Geografický informační systém
HSOÚ	Hospodářsky a sociálně ohrožená území
CHKO	Chráněná krajinná oblast
KÚ LK	Krajský úřad Libereckého kraje
MAS	Místní akční skupina
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
NPÚ	Národní památkový ústav
NRPZS	Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb
ORP	Obec/obce s rozšířenou působností
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SRLK 2021-2027	Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027
SRR ČR 2021+	Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
ÚAP	Územně analytické podklady

Seznam indikátorů

Indikátory jsou řazeny podle jednotlivých tematických oblastí vycházejících ze struktury Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021-2027:

- Geografická charakteristika, obyvatelstvo a sídelní struktura
- Ekonomické podmínky
- Veřejné služby
- Cestovní ruch, sport a kultura
- Infrastruktura
- Životní prostředí
- Rozvoj a správa území

NÁZEV INDIKÁTORU	JEDNOTKA	ZDROJ DAT	VSTUPNÍ HODNOTA (ORP)	ROK PLATNOSTI VSTUPNÍ HODNOTY	LIBERECKÝ KRAJ
Rozloha	km ²	ČSÚ	349	2024	3 163,41
Počet obyvatel	počet	ČSÚ	24 641	2023	450 728
Hustota osídlení	obyv./ km ²	ČSÚ	70,5	2023	142,5
Průměrný věk	věk	ČSÚ	42,7	2023	42,9
Index stáří	index ¹⁰	ČSÚ	131,4	2023	131,3

¹⁰ Poměr počtu osob ve věku 65 a více let k počtu dětí ve věku 0–14 let (obvykle na 100 dětí) ve stejném časovém okamžiku.

NÁZEV INDIKÁTORU	JEDNOTKA	ZDROJ DAT	VSTUPNÍ HODNOTA (ORP)	ROK PLATNOSTI VSTUPNÍ HODNOTY	LIBERECKÝ KRAJ
Index ekonomického zatížení	index ¹¹	ČSÚ	58,1	2023	58
Celkový přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel	počet	ČSÚ	-1,6	2023	+3,4
Přirozený přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel	počet	ČSÚ	-4,7	2023	-2,6
Celkový přírůstek (úbytek) stěhováním na 1 000 obyvatel	počet	ČSÚ	+3,0	2023	+6,1
Počet obcí/městysů	počet	ČSÚ	14/0	2025	172/4
Počet měst	počet	ČSÚ	4	2025	39
Podíl orné půdy na zemědělské půdě	%	ČSÚ	36	2023	43,9
Intenzita podnikatelské aktivity	index ¹²	ČSÚ	105,7	2023	133,0
Počet ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou	počet	ČSÚ	2 656	2024	61 346
Podíl nezaměstnaných osob	%	ČSÚ	7,2	2024	4,5
Podíl osob s délkou evidence na úřadu práce nad 12 měsíců na celkovém počtu uchazečů	%	ČSÚ	36,4	2023	27,2
Pracovní místa v evidenci úřadu práce	počet	ČSÚ	77	2024	4 838
Počet evidovaných osob na úřadu práce na 1 volné pracovní místo	počet	ČSÚ	14,7	2024	2,6
Počet ordinací všeobecného praktického lékaře	počet	NRPZS	13	k 13. 11. 2024	251

¹¹ Poměr počtu osob v ekonomicky neaktivním věku (běžně 0–14 let a 65 a více let) k počtu osob v ekonomicky aktivním věku (15–64 let) ve stejném časovém okamžiku.

¹² Počet ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou na 1 000 obyvatel.

NÁZEV INDIKÁTORU	JEDNOTKA	ZDROJ DAT	VSTUPNÍ HODNOTA (ORP)	ROK PLATNOSTI VSTUPNÍ HODNOTY	LIBERECKÝ KRAJ
Počet ordinací praktického lékaře pro děti a dorost	počet	NRPZS	2	k 13. 11. 2024	100
Počet ordinací zubního lékaře	počet	NRPZS	11	k 13. 11. 2024	227
Domovy pro seniory	počet	MPSV	2	k 14. 3. 2025	22
Domovy se zvláštním režimem	počet	MPSV	1	k 14. 3. 2025	24
Podíl osob v exekuci (na celkovém počtu obyvatel nad 15 let)	%	EK ČR	9,8	k 18. 11. 2024	7,2
Index sociálního vyloučení	index ¹³	ASZ	15,4	2023	9,8
Podíl osob bez vzdělání	%	ČSÚ	1,39	2021	0,77
Podíl osob se základním vzděláním (vč. neukončeného)	%	ČSÚ	17,01	2021	13,71
Podíl osob se středním vzděláním (bez maturity)	%	ČSÚ	41,63	2021	34,13
Podíl osob s maturitou	%	ČSÚ	24,33	2021	29,91
Podíl osob s vyšším odborným vzděláním a konzervatoří	%	ČSÚ	1,05	2021	1,37
Podíl osob s vysokoškolským vzděláním	%	ČSÚ	6,76	2021	13,21
Podíl osob s nezjištěným vzděláním	%	ČSÚ	7,83	2021	6,90
Podíl žáků s nedokončeným základním vzděláním při ukončení povinné školní docházky – běžné třídy	%	ASZ	7,2	školní rok 2022/23	3,5

¹³ Index je počítán pomocí 5 indikátorů. Podrobněji ke konstrukci indexu na https://www.socialni-zaclenovani.cz/index_socialniho_vyloucení/.

NÁZEV INDIKÁTORU	JEDNOTKA	ZDROJ DAT	VSTUPNÍ HODNOTA (ORP)	ROK PLATNOSTI VSTUPNÍ HODNOTY	LIBERECKÝ KRAJ
Index kriminality	index ¹⁴	Policie ČR	140	2023	152,5
Intenzita bytové výstavby	index ¹⁵	ČSÚ	1,26	2023	2,6
Dokončené byty	počet	ČSÚ	31	2023	1 186
Počet sociálně vyloučených lokalit	počet	KÚ LK	30	2023	118
Počet obyvatel žijících v sociálně vyloučených lokalitách	počet	KÚ LK	695	2023	5 069
Počet turistických informačních center	počet	KÚ LK	5	2025	52
Počet hromadných ubytovacích zařízení	počet	ČSÚ	43	2023	949
Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních všech typů	počet	ČSÚ	848	2023	45 088
Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení (počet hostů)	počet	ČSÚ	52 881	2023	1 154 930
Počet nemovitých kulturních památek	počet	NPÚ	142	2024	2 261
Počet národních kulturních památek	počet	NPÚ	2	2024	17
Podíl bytů připojených na kanalizaci	%	ČSÚ	47,2	2021	69,0
Podíl bytů připojených na vlastní ČOV	%	ČSÚ	4,1	2021	4,0

¹⁴ počet trestných činů/počet obyvatel na určitém území *10 000

¹⁵ Počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel.

NÁZEV INDIKÁTORU	JEDNOTKA	ZDROJ DAT	VSTUPNÍ HODNOTA (ORP)	ROK PLATNOSTI VSTUPNÍ HODNOTY	LIBERECKÝ KRAJ
Podíl bytů připojených na žumpu/jímku	%	ČSÚ	44,3	2021	23,0
Podíl bytů připojených na plyn	%	ČSÚ	34,5	2021	57,0
Podíl bytů připojených na veřejný vodovod	%	ČSÚ	76,8	2021	82,6
Podíl zemědělské půdy na celkové rozloze	%	ČSÚ	44,9	2023	44
Podíl lesních pozemků na celkové rozloze	%	ČSÚ	48,2	2023	44,8
Počet lokalit v Národní databázi BF´s	počet	CzechInvest	9	k 14. 3. 2025	64
Volební účast do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 2021	%	ČSÚ	58,5	2021	64,6
Volební účast do zastupitelstev krajů 2024	%	ČSÚ	31,1	2024	34,8
Volební účast do zastupitelstev obcí 2022	%	ČSÚ	47,8	2022	43,9
Volební účast v prezidentských volbách v členění 1. kolo/2. kolo	%	ČSÚ	63,8/65,9	2023	67,3/69,3
Územní plány obcí v členění žádný/nejstarší/starý/nový	počet	KÚ LK	0/1/4/13	k 30. 6. 2025	11/4/12/188
Podíl obcí s novým územním plánem na celkovém počtu obcí	%	KÚ LK	72	k 30. 6. 2025	87

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE

odbor regionálního rozvoje a evropských projektů
oddělení rozvojových koncepcí

<http://rsk-lk.cz/hsou>

ISBN 978-80-53021-03-6